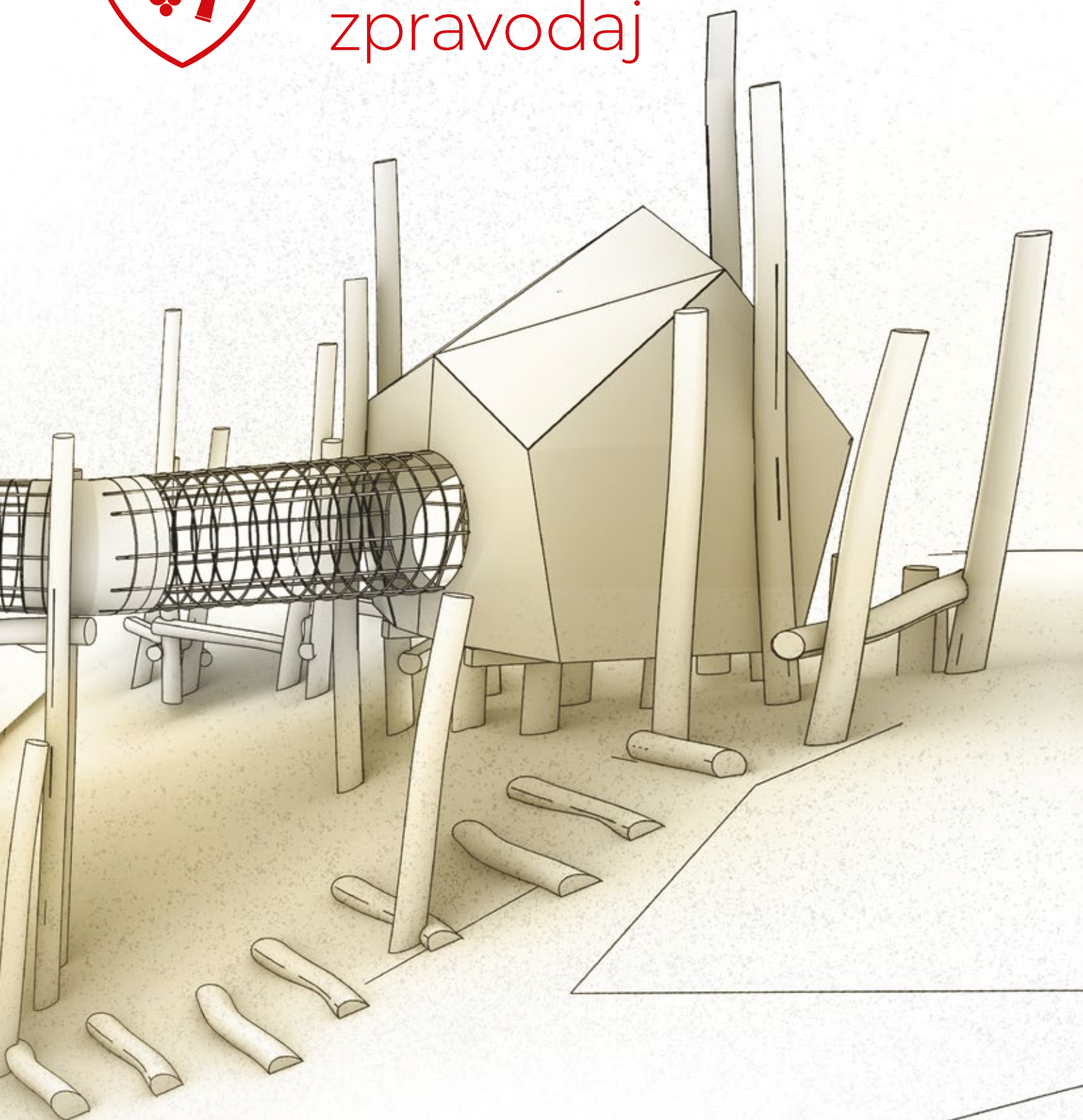

Ostopovický

zpravodaj

2/2024

Radnice informuje

Odstartovala dlouho očekávaná dostavba školy a školky

Na konci května jsme předali staveniště MŠ a ZŠ Ostopovice společnosti WinningPS, která uspěla ve výběrovém řízení. Souběžně jsme otevřeli i nový vstup do areálu školky a školy přes stodolu v ulici Družstevní. V průběhu června probíhaly poslední přípravné práce před zahájením demolice a následné dostavby, která by měla být hotová na konci léta 2025.

Samotná opravená stodola i její okolí nabízí velký, dříve netušený, potenciál pro pořádání kulturních a společenských akcí obce. Těšíme se, že nový vstup do školního areálu se postupně stane přirozenou součástí veřejných prostor v naší obci.

Novinky na naší železnici

Na trase Brno–Střelice začaly od května jezdit moderní elektrické vlaky. Díky tomu ve směru na Brno nově zastavují na zastávce Ostopovice každou hodinu!

Starší motorové vlaky byly nahrazeny nízkopodlažními a klimatizovanými vlaky RegioPanter. Spoje mohou díky lepší akceleraci obsloužit při stejné jízdě více zastávek na trati. Právě proto staví vlaky v Ostopovicích častěji. Další posílení vlakových spojů se plánuje od prosince, kdy bude dokončena modernizace trati do Zastávky.

A pokračuje také příprava vysokorychlostní trati. V polovině června proběhlo podrobné představení tohoto záměru a jeho dopadů na Ostopovice v sále obecní knihovny. Pokud jste však tuto besedu nestihli, nevadí. Prezентaci ze setkání naleznete na stránkách obce v sekci „Připravované projekty“ a tématu se také podrobněji věnuje samostatný článek uvnitř tohoto čísla zpravodaje.

Foto: Jan Symon

Knihovna hostí výstavu fotografií Libora Teplého

Pozapomenutá a každodennímu pohledu skrytá zákoutí vodojemů na Žlutém kopci a starého sadu u Kutné Hory představuje v souboru s názvem „Síla křehkosti“, sestaveném speciálně pro knihovnu v Ostopovicích, brněnský fotograf Libor Teplý. Zahájení výstavy nabídlo mimo jiné i besedu o příběhu vodojemů, které se kromě autora fotografií zúčastnil i autor projektu obnovy celého areálu, architekt David Prudík. Více se dozvíte z rozhovoru s Liborem Teplým uvnitř tohoto čísla zpravodaje. Výstavu můžete navštívit do konce října.

Na poštu nově i za dobrou kávou

Samoobslužný kávovar najdete od konce května v provozně pošty v přízemí obecního úřadu, nové kavárenské stolky pak v parku u kaple. Espresso, ristretto, espresso doppio, macchiato, latte macchiato, cappuccino, flatwhite, horká čokoláda... vše za jednotnou cenu 30 Kč. Drobnost, která by měla zpříjemnit život. Přijďte ji vyzkoušet!

Foto: Jan Symon

Přívalové deště a bouřky zahltily kanalizaci a poškodily cesty kolem obce

Začátek léta byl ve znamení celé řady prudkých přívalových dešťů a bouřek. Během relativně krátké doby spadlo velké množství srážek, které zahltily na řadě míst kanalizaci, což se nejvýrazněji projevilo na ulici Školní v místě soutoku s kanalizací z ulice Vinohradské. Prudké deště také poškodily řadu polních cest v chatových oblastech a způsobily dokonce i erozní událost, při které došlo ke splavení většího množství ornice na cestu a částečně i do rybníku v Šelši. Cesty budeme v průběhu července postupně opravovat a ve spolupráci s provozovatelem kanalizace hledáme možnosti, jak odlehčit kanalizaci v těch nejexponovanějších místech.

Naši třetáci ve Strážnici

Foto: archiv MŠ a ZŠ Ostopovice

Naše zkušenosti pomáhají s obnovou Ukrajiny

V polovině června jsme v Ostropovicích přivítali skupinu patnácti ukrajinských lídrů, zástupců samospráv, neziskových organizací a médií v rámci inspirační staže „Partnerství pro udržitelnou obnovu Ukrajiny“. Tento program Nadace Partnerství se zaměřuje mimo jiné na sdílení zkušeností s fungováním samospráv a občanské společnosti na místní úrovni. Podělili jsme se proto například o naše zkušenosti s odpadovým hospodářstvím, územním rozvojem nebo zapojením veřejnosti do tvorby strategických dokumentů obce. Návštěvu jsme zakončili prohlídkou naší školy a školky. Těší nás, že i naše zkušenosti mohou přispět k udržitelné obnově válkou decimované Ukrajiny.

Projednává se návrh Změny č. 2 územního plánu obce

Na webových stránkách obce jsme zveřejnili návrh Změny č. 2 územního plánu obce. Návrh nepřináší žádné zásadnější změny nebo navýšení zastavitelných ploch v obci, pouze zpřesňuje či upravuje některé regulativy a promítá do územního plánu obce změny provedené v nadřazené krajské dokumentaci. Veřejné projednání návrhu Změny č. 2 územního plánu obce proběhne v pátek 2. srpna od 17 hodin v sále obecní knihovny.

Přejeme vám krásné léto!

*Jan Symon,
starosta*

Výsledek evropských voleb v Ostropovicích

Foto: Petr Dubjak

COFFEE STORY – příběh nejen o kávě

První dubnovou neděli k nám zavítal divadelní spolek Křemen a našemu publiku představil autorskou hru Šárky Fenykové „Coffee story“. Nezvykle teplé počasí pro tuto roční dobu lákalo spíš k výletům do přírody a k práci na zahradě, ale i tak se na příběh nejen o kávě přišla podívat téměř osmdesátka místních diváků. Ti se při sledování příběhu o Lukášovi, původně prodáváči kávy, následně kandidátovi fiktivního politického hnutí, dobře bavili. Hra měla vtip a spád, skvělé byly i herecké výkony a jednu z rolí ztvárnila dokonce i sama autorka.

Všechna foto: archiv KUK

Jaro je nový začátek – jarní dílna a loučení

Se školou a školní jídelnou, která byla naším oblíbeným útočištěm pro tvořivé dílny v průběhu celého roku, jsme se v březnu rozloučili společným tvořením jarních dekorací a výrobou vzpomínkových placek podle vlastního návrhu. „S koncem přichází i nový začátek“ – tak zněl i jeden ze vzkazů na zdi staré školní budovy a s jarem vstupuje do přírody nový cyklus každoročně...

Loučíme se tedy se starou školou, která svůj životní cyklus účelně naplnila a je připravena ustoupit a předat symbolické žezlo své následovnici. Doufejme, že ta bude v jejím odkazu dál pokračovat a stane se rovněž místem pro rozvoj talentu a kreativity.

Pohádkový les

Kouzelná brána do pohádkového lesa se letos otevřela první červnovou nedělí. Dešťová víla nám o sobě sice na startu dala vědět vydatnou přeháňkou, pak to ale vzdala, protože dorazila víc než stovka natěšených dětí vyzbrojených pláštěnkami a odhodlaných vypravit se na trasu. Čekalo je 9 stanovišť s pohádkovými bytostmi a postavami známými z pohádek, filmů a seriálů a s nimi i spousta znalostních a dovednostních úkolů. Děti si vedly skvěle, všechny úkoly se jim podařilo splnit a v cíli u Tří bříz si pak zaslouženě užily skákací hrad „Jak vycvičit draka“, jízdu na koni a dostaly i něco na zub. K dispozici byly i palačinky a něco pro rodiče, doprovod i naše letošní stárky, kteří se na organizaci Pohádkového lesa aktivně podíleli.

Děkujeme všem za účast, pomoc a pozitivní ohlasy. Ty jsou pro nás důležitou motivací a dodávají nám energii pro pořádání dalších akcí.

Ilona Paulíková

Pálení čarodějnic

30. duben byl pořádně větrný. Ani vítr však neodradil malé čaroděje a čarodějnice, aby se v hojném počtu dostavili na každoroční slet do areálu sokolovny.

„Doufám, že tam letos budou zase lektvary, ty byly minule super,“ nechal se slyšet jeden z hloučku chlapců hned u vstupu. A měl pravdu, na děti čekala sice zbrusu nová čarodějnická stezka, ale na jednom stanovišti se opravdu oblíbených lektvarů opět dočkaly. Jejich nabídka byla široká a mnozí přemýšleli, jak a kdy se dostaví jejich kouzelné účinky.

Kromě lektvarů si každý z čarodějových učňů mohl vyrobit a nazdobit pavouka a prověřit své znalosti pohádek, kouzel a zvyklostí při plnění úkolů na stanovištích stezky. Filipojakubská noc – tak zněla tajenka. A proč se jí tak vlastně říká? V minulosti slavili svátek 1. května svatí Filip a Jakub. V lidových zvycích představuje dobu večera a noci před prvním květnem a je spojená se zapalováním ohňů, s magickými úkony a rituály. Náš oheň navzdory všem pochybnostem a obavám nakonec vzplál, což se asi naši stylové čarodějníci moc nelíbilo, a všichni zúčastnění si pak mohli vychutnat opečený špekáček, ať už měl podobu chobotnice, spirály, ježka nebo snad nějaké havěti.

Všechna foto: archiv KUK

Vysokorychlostní trať „zmenší“ republiku

Obr. 1 – Přeložení stávající tratě u Bosonky. Obr. 2 – Situace za stávající tratí a její zvýšení nad silnicí do Starého Lískovce.

Vzdálenost vnímá člověk dvěma způsoby. „Je to ještě daleko?“ zeptá se vás dítě na procházce. „Už jen pár metrů,“ odpovíte. Je-li před vámi pěší procházka či jízda na kole, očekáváte odpověď v kilometrech. Ale když se vezeme, vnímáme vzdálenost v minutách. „Jak dlouho to ještě potrvá, než tam budeme?“ zeptá se vás spousta lidí ve vlaku. „Budeme tam asi za dvacet minut,“ odpovíte.

Rychlost 320 km/hod., které budou vlaky na VRT dosahovat, zásadně zmenší velikost Česka. Proč? Protože člověk považuje hodinu jízdy ještě za únosnou dobu pro denní cestování. Pokud máme někam cestovat déle než hodinu, už se nám to nechce absolvovat každý den. Proto ve větší vzdálenosti nehledáme ani školu, ani práci. A také podle toho bydlíme. Najdete-li dobrou práci v Brně, asi se tam z Velké Bíteše odstěhujete. Autobusem byste totiž museli denně dojíždět dvakrát 40 minut. Až u vás v Bíteši zastaví první rychlovlak, vezme cesta do Brna pouhých 19 minut. Všichni, kteří cestují, ušetří spoustu času. Můžete ho využít na cokoli, co je pro vás opravdu důležité.

Rychlovlaky navrátí lidem svobodu volby, kde bydlet a kde pracovat

Příklady z Francie, Německa či Španělska ukazují, že vzdálenost „do jedné hodiny jízdy“ podporuje propojování sídel do větších ekonomických celků. Zatímco

až do konce devadesátých let byl patrný odliv obyvatel z regionů do největších českých měst, do Prahy, Brna, Ostravy, na prahu 21. století se lidé začali naopak stěhovat ven z velkých metropolí, za větším klidem do jejich bezprostředního okolí. Protože největší výběr práce i zábavy zůstával v oněch metropolích. Vysokorychlostní trať navrátí lidem svobodu volby: mohou zůstat bydlet v regionu, odkud pocházejí a kde se jim líbí žít, a mít přitom práci, za níž jim velká vzdálenost dosud nedovolila denně dojíždět. „Po vysoké se mohou vrátit domů, protože do Brna dojezdí za chvíli,“ uslyšíme od mladé generace.

A podnikatelé? VRT bude mít podobný efekt jako pražské metro – díky němu není nic v rámci Prahy na denní dojíždění daleko. Častěji tak uslyšíme větu: „Naše firma může mít provozovnu a kanceláře v Bíteši. Do Brna je to na krajské úřady na otočku.“ Zkrácením cestovních časů a častější frekvencí železničních spojů se rozšíří perimetr denního dojíždění za prací, za kulturou a vzděláním a regiony se přestanou vylidňovat.

První vysokorychlostní vlaky se u nás rozjedou počátkem 30. let

Železniční síť se v Česku od konce 19. století měnila jen minimálně – na rozdíl od dynamického vývoje dálnic. K tomu, aby se zmenšovala zpoždění a mohlo přitom

jezdit více vlaků, nutně potřebujeme v Česku nové tratě. A když už je stavíme, proč je nevybudovat pro vysoké rychlosti? Po kolejích VRT však budou jezdit nejen vysokorychlostní vlaky. Přesunou se sem z dnešních tratí také některé rychlíky a další dálkové vlaky. Tím se uvolní kapacita regionálních tratí pro více nových spojů. Atraktivní a rychlá železniční doprava přiláká na železnici cestující, kteří dnes jezdí autem, a tím se uvolní místo na silnicích.

Jak bude nová trať vypadat?

Páteří vysokorychlostní sítě VRT v Česku rozdělujeme při výstavbě na menší úseky. Mezi Velkou Bíteší a Brnem projektujeme 33 kilometrů dlouhý úsek a nazýváme ho „VRT Vysočina I“.

Abychom nezabírali zbytečně velký prostor v přírodě, povedeme ho v souběhu s dálnicí D1, a tím i minimalizujeme další členění území. Nevznikne tak nová bariéra bránící prostupnosti krajinou. Nová spojovací trať z Velké Bíteše do Osové Bítýšky zase povede v souběhu s připravovaným silničním obchvatem Bíteše. Na tuto spojovací trať sjedou vlaky přes nové nádraží u Velké Bíteše a budou dále pokračovat směrem Žďár nad Sázavou a díky nové spojnici u Křižanova až do Velkého Meziříčí.

Dbáme na to, aby VRT nenarušovala pohledy do krajiny a nebyla příliš viditelná. I proto vybudujeme poblíž Kývalky u Brna nejdelší tunel na trati o délce 2 935 metrů.

S výstavbou nové tratě se začne do konce 20. let, provoz bude zahájen v první polovině 30. let. Dnes má Správa železnic rozpracovanou projektovou dokumentaci pro územní řízení, s níž jsme seznámili místní veřejnost na setkání v červnu. Budeme ji ještě doladovat s obcemi. Poté, co bude finální vedení VRT začleněno do zásad územního rozvoje kraje, projde projekt analýzou dopadu na životní prostředí (EIA) a řízením k získání stavebního povolení.

Jak se stavba VRT dotkne Ostopovic

Od chvíle, kdy jsme představili studii proveditelnosti, došlo k několika jednáním s představiteli obce a k úpravě polohy trasy VRT. Původně měla vést blíž k obci a teprve za ní měla být stávající zrekonstruovaná železniční trať na Třebíč. Výsledkem debat s obcí je to, že nová vysokorychlostní trať bude co nejbližší dálnici D1, jak jen to umožňují sjezdy z dálnice. Trať tudíž postavíme dál od obce, až za stávající tratí. Dále ve směru na Brno, už v oblasti Starého Lískovce, pak VRT podjede dálnici tunelem. V těchto místech, už před Brnem, se bude dálnice rozšiřovat na tři pruhy v každém směru a my musíme zajistit, aby VRT překonala už rozšířenou dálnici.

Tam, kde bývalou cestu do Starého Lískovce kolem Jemelkova mlýna přetrhla dálnice D1, vytvoří Správa železnic přípravu na budoucí přemostění lávkou, která ale už bude buďto investicí ŘSD, nebo města Brna. S panem starostou z Ostopovic je dohodnuto, že SŽ nahradí všechny cesty i připravované cyklostezky, které se dostanou do kolize s dnešní opravenou tratí nebo novou vysokorychlostní tratí.

Samotná stavební činnost na nové VRT přirozeně vyvolá dočasné těžkosti pro obyvatele obce. Současně ale přinese i řadu vyvolaných investic, které po dokončení

zlepší nynější situaci, třeba úpravou místních či krajských komunikací. Mimo jiné vznikne nový kruhový objezd na hlavní silnici mezi Ostopovicemi a Starým Lískovcem, na kterou naváže nový obchvat obce ve směru na Moravany.

Ostopovice asi nejvíce pocítově vnímají především ruch z dálnice D1. Cílem je pomocí krajinných úprav a výsadeb zeleně ještě více odstínit dálnici a vytvořit mezi ní, současnou železnicí na Třebíč a novou tratí prostor pro suchý poldr ke zmírňování zejména rychlých povodní a přívalových dešťů. Tento prostor poldru by mohl být využit také k rekreaci. S tím také počítá nová komunikace, která povede podél hráze poldru k průmyslovému areálu za sběrným dvorem (ten bude muset být kvůli kolizi s VRT přemístěn opodál) v ulici Družstevní. Přebytky vytěžené zeminy využije Správa železnic právě k vytvoření hráze a také terénu na to, aby u poldru pak mohla vzniknout lávka přes dálnici. Prostor mezi stávající a novou dráhou a prostor k dálnici se díky stavbě VRT zazelená sadovými úpravami a vytvoří příjemnější prostor jak pro lidi, tak pro přírodu. Investice do poldru samotného pak bude probíhat už mimo vlastní projekt VRT, jedná se o historicky schválený investiční záměr města Brna.

Správa železnic

Dojezdové časy

Brno – Praha – vlakem dnes: 2:31 hod.
Rychlovlakem v budoucnu: 1:00 hod.
Brno – Jihlava – vlakem dnes: 1:48 hod.
Rychlovlakem v budoucnu: 0:36 hod.
Brno – Velká Bíteš – (bus) dnes: 0:40 hod.
Rychlovlakem v budoucnu: 0:19 hod.
Brno – Velké Meziříčí – vlakem dnes: 1:19 hod.
Rychlovlakem v budoucnu: 0:41 hod.
Brno – Ústí n/L – vlakem dnes: 4:00 hod.
Rychlovlakem v budoucnu: 1:38 hod.

Foto: archiv Správy železnic

Krajina zahrádkových osad

Na území obce se nachází více než 300 chat, z nichž mnohé ani nejsou vedeny v katastru nemovitostí. Zahrádkové osady, které v současnosti pokrývají plochu srovnatelnou se zastavěným územím obce, vznikly po polovině 20. století na místech původních zahrad, sadů a někdejších vinic. K celodenní rekreaci je dnes kromě místních využívají převážně obyvatelé sídliště Bohunice a Starý Lískovec. Přestože v ÚAP ORP (Územně analytických podkladech obce s rozšířenou působností) Šlapanice jsou zahrádkářské osady vyhodnoceny jako slabina Ostopovic, jsou nedílnou součástí místní krajiny a dotvářejí její unikátní kolorit a charakter příměstské krajiny Brna. Potenciální hrozbou zahrádkářských osad pro celek Ostopovic jsou především nekoordinované změny využití staveb na zahrádkách z rekreačních objektů na objekty pro trvalé bydlení, respektive vznik rekreačních staveb na zahrádkách tam, kde je jejich umístění nevhodné. Stávající zahrádkové osady nejsou pro umístění staveb pro trvalé bydlení ekonomicky ani provozně pro celek obce žádoucí. Podobně není žádoucí nadměrné zastavování zahrádek objekty pro rekreaci. Jedním z důvodů je hrozba snížení kvality rozhraní mezi zastavěným územím obce a okolní volnou krajinou, která je na mnoha místech tvořena právě zahrádkami.

Vzhledem k výše popsanému a další budoucí výstavbě vysokorychlostní trati a s tím souvisejících nových komunikací v okolí této trati je potřeba snažit se o ochranu krajiny aspoň v té části katastru Ostopovic, které se tato plánovaná výstavba nedotkne. Zatím hezké okolí v jihozápadní části našeho katastru se může díky výstavbě nových chat, které spíše připomínají rodinné domy, změnit na další satelitní sídliště.

Není možné, aby docházelo k likvidaci zalesněných částí katastru jen proto, že někdo nemá přístup autem ke své chatě, jak se již dnes děje. Rovněž dochází k tomu, že postavená chata neodpovídá schválené projektové dokumentaci a má spíše parametry rodinného domu.

Občany Ostopovic je tato oblast využívána k vycházkám s dětmi i dalšími rodinnými příslušníky nebo slouží k venčení psů. Také zde působí myslivecké sdružení. Bylo by nezodpovědné vůči dalším generacím přijít o toto mimořádné území v blízkosti Brna. Je zde jedinečná blízkost přírody, kterou bychom se měli naučit chránit. Jsem optimista a záleží jen na nás, zda budou naše děti a vnuci sáňkovat na Slepíčce, jezdit na běžkách do Nebovid nebo chodit na vycházky do okolí.

Jiří Ochvat

Průchod tratě krajinou

Na VRT nenajdete žádné úrovněové přejezdy. Je to kvůli bezpečnosti při vysokých rychlostech. Průchod krajinou proto zajišťujeme na mnoha místech pomocí mostů a podjezdů, které tak mohou využít nejen auta a zemědělská technika, ale také chodci, cyklisté a volně žijící zvěř. Umístění a četnost těchto průchodů projednáváme s vedením dotčených obcí.

Hluk

Vysokorychlostní vlaky jsou nejméně hlučné ze všech druhů dopravy. Dokonce méně hlučné než dnešní vlaky na současně železnici. Trasu VRT v Česku vedeme ve větší vzdálenosti od zastavby. Obydlená území proto zasáhne řádově menší hluk než ten, který způsobuje současná železnice, jež se stavěla přímo skrze města a obce. VRT plní všechny legislativní hlukové limity. V případě rychlosti 320 km/h (za předpokladu průjezdu 100 vlaků za den) je hlukový limit pro denní dobu splněn již ve vzdálenosti necelých 160 metrů od tratě. Tam, kde to situace vyžaduje, počítá projekt se stavebními opatřeními, jako je zahlučování tratě, instalace protihlukových stěn či vybudování protihlukových valů, aby hlukový limit nařízený vládou ČR byl splněn v průměru již ve vzdálenosti 20–60 metrů od tratě.

Nový terminál Brno-Vídeňská VRT

Na úseku z Velké Bíteše do Brna zastaví rychlovlaky v novém terminálu Brno-Vídeňská VRT. Brnu současně zůstane i hlavní nádraží pro ostatní vlaky. Terminál na Vídeňské ulici se stane důležitým železničním uzlem jihomoravské metropole pro denní dojíždění. Bude sloužit jako přestupní bod mezi vysokorychlostními a regionálními vlaky, autobusy, trolejbusy a osobními auty. Přijet můžete i na kole a bezpečně ho v terminálu zaparkovat.

Noční provoz na VRT

Na VRT se nejedíždí pořád jako třeba na dálnicích. V denní době předpokládáme v novém nádraží Velká Bíteš průjezd dvou párů rychlovlaků za hodinu. V noci se na vysokorychlostních tratích přerušuje pravidelný provoz osobní dopravy. Bude probíhat pouze technická a bezpečnostní kontrola tratě a v případě potřeby údržba s minimálním provozem.

Správa železnic

Sál ostopovické knihovny od května zdobí fotografie brněnského fotografa Libora Teplého. Výstava nazvaná Síla křehkosti je souborem snímků pozapomenutých zákoutí vodojemů na Žlutém kopci a starého sadu u Kutné Hory a k vidění bude do konce října. S panem Teplým jsme si povídali o příběhu vodojemů, o hledání pravdy a krásy i o radostech a rizicích focení na nedostupných místech.

Kudy vedla vaše cesta do podzemí?

Je to zajímavé, ale vedla od vily Tugendhat. Protože ta vila je krásná, je o harmonii člověka a přírody, ale má taky svoji funkci, jasně definovanou jako rodinný dům. Fotografuji tam už hodně dlouho. Dovedlo mě to k zamýšlení, zda existují stavby, u nichž je vědomě a zcela pominuta estetická hodnota, které ani nikdo nemá vidět, a přesto jsou krásné. Krása a pravda v tom obecném smyslu pro mě splývají. Myslím si, že když je něco krásné, je to zároveň pravdivé. A tak jsem došel k podzemí, stavbám pro vodu, které modelují jenom fyzikální zákony. Které, aby fungovaly, musí tyto principy plnit. A protože jsou fyzikální zákony celkem bez diskuze pravdivé, zkoumal jsem, jestli se pravda otiskne taky do té krásy. Nebylo jednoduché se do vodojemů dostat. Ale tehdejší ředitel Brněnských vodáren a kanalizací znal moje knížky a moje fotografie a tu možnost mi poskytl. Vstoupil jsem do podzemních staveb nejen pro čistou pitnou vodu, ale i pro tu odpadní. A opravdu, i v tom smradu a ve tmě, jsou to stavby krásné. Jenom proto, že jsou pravdivé.

První vodní stavba, kterou jste navštívil, byl funkční vodojem na Lesné. Jak náročné bylo dostat se do vodojemů v provozu?

Obnášelo to rozhodnutí generálního ředitele vodáren. Když jsem mu přinesl fotky z vodojemu na Lesné, byl nadšený a řekl svým podřízeným: Udělejte všechno, co pan Teplý bude chtít, i když se vám to třeba bude zdát zvláštní. A tak jsem získal takové VIP postavení a četu pracovníků. Vodojemy se v cyklu čtyř nebo pěti let vypouštějí a čistí. Kvůli mně je samozřejmě nevypouštěli, ale vždy mi řekli, který vodojem budou mít otevřený, šel jsem se tam podívat a rozhodl se, jestli tam budu fotit nebo ne. Brzy pak sami vycítili, kde to bude pro mě zajímavé. Jeden den mi vždy poskytli pro focení. Nebránili se tomu. Dali mi dolů vysílačku, protože tam není signál, lehli si v autě a měli to placené. Někdy jsem ale potřeboval něco navíc. A někdy jsem ani pořádně nevěděl, co žádám. Třeba v jednom objektu kanalizace bylo asi 30 centimetrů takového hodně hustého blátíčka, abych tak řekl slušně. Nabídli, že ho vyčistí: Domluvme termín, začneme čistit ráno, přijďte v 10 a bude hotovo. Tak jsem přijížděl na místo a stálo tam snad pět velikánských kanalizačních aut, spousta techniky. Hodina jednoho takového stroje musí stát několik tisíc. A oni jen mávli rukou. Tak jsme vám to vyčistili, můžete jít. Měl jsem velice dobré podmínky. Lepší mně udělat nemohli. Nicméně, některé věci se vyřešit nedaly. Ve stokách je všude průvan a prach, ono se to nezdá... Když jezdí

**Když se mi
fotka povede,
žije si vlastním
životem**

nad kanály auta, průvan s sebou nese vlhký prach a ten byl pro mou drahou techniku nepříjemný. Toho mě nikdo nezbavil.

Hádám, že se k tomu vázala i další rizika. Nebylo sestupovat do některých objektů přímo nebezpečné?

Tu otázku mi nejednou pokládala manželka. Oficiálně jsem jí odpověděl, že ne, že tam jsou se mnou a je to úplně v pohodě. Ve skutečnosti rizikových situací bylo víc. Třeba kousek před Brnem, na kopci u Čebína, se míchá vírský a březovský vodovod a je tam velký provoz vody. Trubka, která vede do Brna, má průměr asi 2,20 metru. Tamní vodojem se nevypouští, protože je to hlavní přívod do Brna. Jen mi ho upustili. Z nějakých deseti metrů hloubky asi o pět metrů. Šel jsem dolů po schodech, které byly ještě pár hodin předtím pod vodou. A ona v té vodě je trošička jílů. I když je ho maličko, milimetr, je to prostě blátíčko, které strašně klouže. A tam jsem viděl, jak ta voda jde do té trubky, jaký to je proud, a že bych při sebemenším uklouznutí spadl a jel bych s tou vodou. Anebo ve věžovém vodojemu nad Kohoutovicemi, takovém trychtýři, který všichni Brňáci znají. Voda je tam nahoře a není tam moc dobrý vzduch. I tento vodojem má hloubku přes deset metrů a upustili mi ho jen do půlky. Stál jsem úplně nahoře, na takovém skokanském můstku se zábradlím, a najednou jsem si uvědomil, že asi omdlím. Vylezl jsem zpátky nahoru a jenom tam ležel, než jsem se trochu vzpamatoval. Pak jsem si vysílačkou zavolal obsluhu a požádal je, aby mě radši přece jen přivázali a hlídali. A třeba v Lužánkách teče páteřní stoková síť, jde o trubku o průměru 1,5 metru, do třetiny plnou té hmoty, odpadu, a ten teče hodně rychle. Tam mě fotil jeden pracovník z kanalizací, dával si špatně krytku na objektiv, vyklouzla mu a – cink! – byla pryč. Kdyby mi spadlo cokoliv z mého drahého vybavení, už se to nikdy nenajde.

Shromažďování materiálů pro publikaci Brno neviděné trvalo několik let. Až na poslední chvíli jste objevil vodojem na Žlutém kopci. Jak na to došlo?

Jak jsem zmínil, měl jsem k dispozici stále stejnou četu a už věděli, co se mi líbí. Byl to tehdy už pátý rok, co jsme spolupracovali. Během něj mě dvakrát přemlouvali, abych se tam šel podívat. Ale já nechtěl. Šlo to mimo téma knihy, cílil jsem na vodu, kterou opravdu pijeme, na stavby, které jsou v provozu. A toto byla stavba, která už dlouho tu funkci neplnila. Poslední fotografování do knihy jsme skončili dříve, měli jsme tedy ještě nějaký čas k dispozici a jejich návrh na nahlédnutí do vodojemu na Žlutém kopci padl znovu. Tak jsem nakonec kývnul. Stačilo mně jen málo a hned jsem pochopil, že i kdyby se to nedalo do připravované knihy, stojí to

za to. Domluvil jsem si termín, četa zajistila agregáty i prodlužky. Servis jsem měl opravdu perfektní.

Jak proběhlo toto první odhalení? Jak jste ho prožíval?

Jenom jsem nahlédl. Chvilku jsem tam chodil, ale neměl jsem své silné reflektory. Měl jsem jenom svou čelovku a další mi půjčili. Upozornili, že tam je opravdu tma. A tak jsem sestoupil se silnými čelovkami na hlavě a v každé ruce, které dosvítily... Ani jsem nevěděl, kam, protože vodojem má černé zdi a já nevěděl, jestli svítím do černých cihel anebo do prostoru. Což je velice zvláštní pocit. Nevíte, jestli stojíte před stěnou nebo před tmou. Zkonkrétnění s těmi čelovkami bylo tak do dvou metrů. Moc jsem toho tedy poprvé neviděl. Spíš jsem se bál, abych do něčeho nenarazil hlavou. Kdybych zrychlil krok, půjdu rychleji, než si všimnu, že je přede mnou stěna. Ale stačilo to na to, abych pochopil, co tam asi bude. Podruhé už jsem sestupoval s reflektorem.

To už jste fotil?

Ano. Tehdy jsem také pozval Aleše Svobodu, znalce brněnského podzemí, kterému jsem ten halogen spustil jako prvnímu. Měl ho už zapnutý, když jsem za ním slezl, a byl z toho úplně pať. Když jsem si posvítíl – ten reflektor má takové možnosti, že se zazoomuje a posvítí intenzivním světlem na malý okruh, ale do dálky – nastal šok, protože těch padesát metrů to ani nedosvítilo, jenom jsme tušili, jak je ten prostor obrovský.

To byl ten nejstarší vodojem z roku 1874?

Ano, ten byl první. Lezlo se tam poklopem 50 na 50. Což na moje kufry se světly je přesně ten rozměr. A rezavým žebříkem dolů. Za ten den jsem pořídil čtyři fotografie. Aleš Svoboda mě pak požádal, zda je může zveřejnit na sociálních sítích. Začal o to být velký zájem a chodili se tam dívat lidé z magistrátu. Brněnské vodovody a kanalizace měly sice vodojem ještě ve své správě, ale celá parcela včetně vodojemů byla již v majetku města Brna. Proto stejná četa, kterou jsem měl k dispozici já, musela doprovázet každou návštěvu. Asi za půl roku mi volal vedoucí čtyř: Vy jste nám s těma fotkama teda dal, už tu byli snad desetkrát. Naposledy tam jedna paní šla v lodičkách, spadla ze žebříku a tak se podřela, že už to našťestí zatrhli.

Jak je možné, že magistrát před zveřejněním vašich fotografií plánoval demolici vodojemů a výstavbu garáží? To se tam nikdo nepodíval předtím, než to rozhodnutí padlo? Nevěděli, jak ty stavby vypadají?

To vnímáte ze současného pohledu, kdy se o tom mluví, jak se o tom mluví. Ale v té době šlo prostě o staré, nepoužívané, rozsáhlé sklepy. Všeobecně se o nich vě-

dělo, možná i to, že jsou zajímavé, ale pořád jen jakési černé díry. Často vůbec nevíme, co máme. Uvědomíme si to, až když se to z nějakého důvodu odkryje. To ostatně platí obecně, i o lidech, o vztazích, že se člověk na toho druhého nepodívá natolik, aby si ho vážil.

Vy jste tedy tím, kdo našel jejich hodnotu.

To je právě ta krása. Ukázal jsem tu krásu. Je v tom paralela s vilou Tugendhat. Její krásu viděli všichni, vědělo se o ní. Přesto se k ní přistupovalo všelijak. Zřídila se nápravná tělocvična, dokonce se uvažovalo o přistavení bazénu, čímž by se to znehodnotilo úplně... Až se toho ujali znalci a odborníci a teď je z toho architektura, na kterou se chodí dívat z celého světa. Když člověk ve vile vejde do hlavní obytné prostory, z té krásy se mu zatají dech. A ve vodojemech na Žlutém kopci je to podobné,

jen jejich krásu nikdo nepochopil. Až když jsem ji na čtyřech fotkách ukázal, začalo to tak působit. Z toho mám tu největší radost, že se má teze krásy a pravdy potvrdila, oblouk s vilou se uzavřel a teď jsou z toho takové dva brněnské taháky. Vodojem nakonec jejich krása zachránila, protože na základě zveřejnění těch fotografií byla připojena technická zpráva, podána žádost na ministerstvo kultury a získán status technické kulturní památky.

Dnes jsou vodojem chlubou města, kulturním místem, mimo jiné v nich chtějí natáčet světoví filmaři. Tušíte, kam až to dospěje, nebo vás dění po zveřejnění fotek překvapilo?

Já obecně nebývám tak překvapený, protože zhruba vy-cítím, když se mně nějaká fotka povede. A mám dlouholetou zkušenost, že když je fakt dobrá, žije si vlastním

životem a působí na lidi, aniž bych já mohl vůbec tušit, kam konkrétně se to odvine. Ale vím, že když ji vypustím do světa, něco se bude dít. A většinou se tedy děje. I když toto je jeden z extrémnějších případů. Je hezké to sledovat potom už jen jako divák toho všeho.

Vrátím se ještě ke dni, kdy vznikly tyto zásadní čtyři snímky. Jak náročné bylo je pořídit?

Extrémně. Protože jsem si uvědomoval kvalitu toho prostoru, stejně jako co všechno to ode mě vyžaduje, abych tu kvalitní fotografii udělal. Protože nejde jen o to, vybrat záběr, ale o světlo. To teprve tu krásu odhalí. Je hrozně důležité rozestavět si reflektory. Zároveň jsem byl omezený kapacitou elektrických agregátů, které jsem měl k dispozici. Po čtyřech hodinách intenzivního chystání mi četa volala, jestli už budu končit. Neměl jsem ještě ani jednu fotku. Tak jsem se zeptal: A vy už chcete jet domů? No, ne, ale dochází benzín do agregátu, tak jestli máme jet pro nový. Tak jsem je požádal, aby jeli. Věnoval jsem tomu osm hodin opravdu intenzivní práce. Fyzicky náročné, protože je tam zima, vlhko, a hodně toho nachodím. Mám stanoviště se stativem a fotografickou kamerou, vyhlédnutý záběr a říkám si, to světlo ještě chce trochu pozměnit. Jdu čtyřicet metrů tam, pohnu se světlem, a zase zpátky. Podívám

se a, no, nic moc. A těch světel je deset. Za osm hodin najdu spousty kilometrů. Často se dostanu na hranu, už nevím, co změnit, ale ještě to není ono. Mám rád Josefa Sudka. Ten říkal, když byl záběr to pravé: „Á, hudba hraje.“ Tak já si říkám, ještě nehraje. A z osmdesáti procent už by to bylo dobré, ale sto to ještě nemá, a to je ten veliký rozdíl, kvůli kterému to musím úplně celé přestavět, rozhodit a začít znova. Rozhodnout se pro tento krok, když jde o třetí fotku, jsem nachozený a vím, že chlapi začínají být nervózní, protože se blíží třetí hodina a vidí se doma... V tom je to náročné. Ale musím se překonat, aby ta fotka byla opravdu dobrá, protože kdyby nebyla, nebude potom mít tu svoji cestu, svůj život.

Ve vaší nově vydané knize *Objevené vodní chrámy* je mnoho fotografií ze všech tří vodojemů na Žlutém kopci, jsou i z doby během rekonstrukce a po ní. Jak se vyvíjel váš vztah k těmto objektům?

Vždycky, když mám nějaké téma nebo objekt, který začnu fotit, skamarádím se s ním a naleznu si k němu svůj osobní vztah. Je to pro mě až tak trochu personifikovatelná záležitost. Chodím na návštěvu k někomu, ke komu mám vztah, a ten někdo, to je ta prostora. Takových prostor mám po republice víc. Je mi tam příjemně a rád se tam potom vracím jako za člověkem, za dobrým kama-

rádem, kterého jsem už delší dobu neviděl. Protože jsem tam prožil zajímavé chvíle a v těch stěnách to je. Možná to taky znáte, že když jste v nějakém prostředí a přemýšlíte o něčem, a když se do toho prostředí začas vrátíte, vzpomenete si na to, o čem jste tam přemýšlela. Já to tak mívám, nacházím v prostorách své dřívější myšlenky.

Na fotografiích z druhého vodojemu postaveného roku 1894 jste zachytil křehkou vegetaci, která vodojemem před rekonstrukcí prorůstala. Byly pro vás bující kořínky součástí krásy té stavby?

Bylo to něco úplně navíc, co jsem tam nečekal. A bylo to pro mě o to zajímavější, že jsem i v tomto případě našel paralelu s vilou Tugendhat, která je na harmonii člověka a přírody celá postavena. A tady jsem tento soulad najednou viděl obnažený. Cihlový rastr sériově strojově vyráběných cihel je naprosto geometrický, jasný, rovný. To je člověk. A do toho jemná spleť krajek vlásečnicových kořínků, to je ta příroda. A krása byla právě v tom spojení. Dostal jsem příležitost se jí taky náležitě věnovat. Nebylo třeba nic domlouvat, probíhala stavba a v této části se nic moc nedělo. Vzal jsem černobílý materiál a strávil tam několik dní. Dokud jsem neměl pocit, že jsem to téma vyčerpal.

Není v tom i díl lítosti nad tím, že rekonstrukce tuto rovnováhu přírody a člověka narušila, že zvítězil člověk?

To je bohužel častá lítost. Autentičnost ve stavbách, které fotím, je úžasná. Byť si uvědomuji, že jsou tam například trhliny ve zdech a jiné věci, které se buď opraví, nebo to spadne. V této autentičnosti jsou skrytá staletí, lidské životy. Nefotím lidi, ale jejich odraz v té činnosti, tam se pro mě člověk zhmotňuje. Rekonstrukcí stavby bohužel tuto autentičnost částečně nebo úplně ztratí.

Jsou pro vás vodojem na Žlutém kopci pořád místem, které rád navštívíte, nebo si radši uchováte vzpomínky na dobu a prožitky před rekonstrukcí?

Pocity, které jsem tam zažil já, už tam zažít nejdou. Ono je zajímavé sledovat sám sebe jako živočicha, který má určité reakce na něco, na co je zvyklý. Ve vodojemech přišly reakce na to, s čím náš organismus běžně nepřijde do styku. Například stojím u stěny a dívám se dopředu, fotografuji, nasvětluji si to a pomalu ustupuji... ještě kousek... ještě kousek... a pak zjistím, že tam ta stěna není. Otočím se a je tam trubka, která vede do tmy, do daleka. A ten úlek z toho nic, s tím se tělo často nesesetká. Já vím, že tam na mě ve tmě nečeká žádná obluda, až se přiblížím, aby na mě vyběhla, v hlavě si to opakuji, ale ta fyzická reakce je okamžitá a strašně se leknu, že tam je nic.

Hádám, že tam strach vítězí nad racionálním odůvodňováním velmi snadno.

Určitě. Na úplnou tmu nejsme zvyklí. A zkuste v ní být delší dobu o samotě. Je to takový zvláštní fenomén, který

jsem si opravdu užíval. Míval jsem strach, že se mi spálí lampa, vyrazím pojistky, což se stává. Navíc, v těch vodojemech je i akustická krása, se kterou nedokážu pracovat, jenom ji vnímám. A když se spojilo obojí, dokonalá tma s mnohonásobným echem... To byl zážitek. To už teď, když je to nasvětlené, návštěvníci nezažijí.

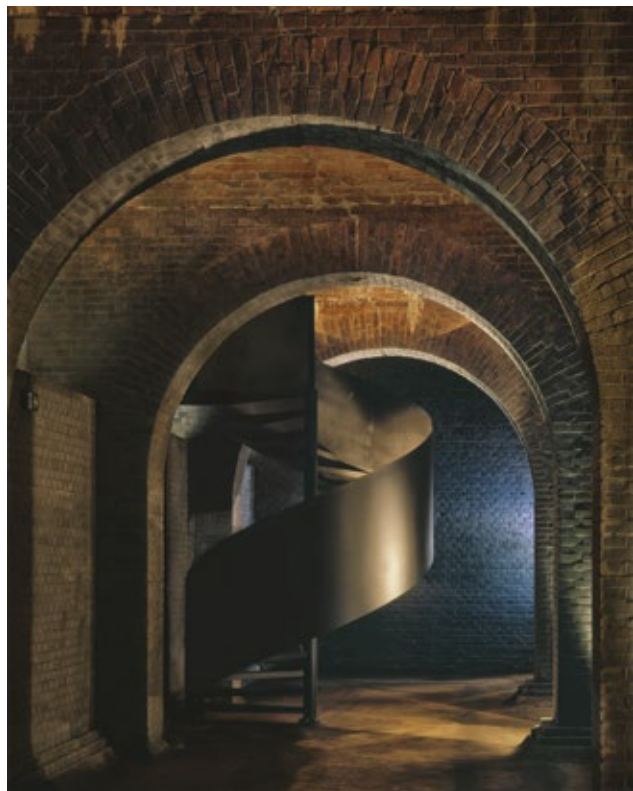
Pokračujete v objevování dalších vodojemů dodnes, nebo je to uzavřená kapitola?

Když vyšla knížka Brno neviděné, nesl jsem ji tehdy už bývalému generálnímu řediteli vodáren. Líbila se mu a poznamenal: V tom jistě budete pokračovat dál. Já odpověděl, že už bych nechtěl, protože je to pro mě čím dál fyzicky náročnější činnost. A on na to: Však uvidíte, vy se k tomu ještě dostanete. No, tak měl pravdu, protože jsem další roky věnoval vodojemům na Žlutáku. Když jsem dokončoval přípravu knihy s Alešem Svobodou (*Objevené vodní chrámy*, pozn. aut.), říkal, že o starých brněnských vodojemech zjistil tolik informací, že to je na knížku, kterou by rád sám inicioval, ale s mými fotkami, a kdy začneme. Teď už se to konkretizuje, právě se chystám fotit takzvaný nultý vodojem, který je nad pivovarem.

Aleš Svoboda tento čtvrtý objekt zmínil v rozhovoru pro Český rozhlas, když se vodojem na Žlutém kopci na jaře slavnostně otevřely. Řekl, že doufá, že i tento vodojem bude zpřístupněn pro veřejnost. Proč zatím stojí stranou dění, nevědělo se o něm?

Vědělo. Ale je majetkem pivovaru. Nikdy neplnil funkci vodojemu, skladoval se v něm led, když ještě nebyla elektřina. Teď je prázdný, pivovar ho nevyužívá, ale

zatím se neví, co s ním. Nicméně do té knihy jej Aleš Svoboda chce. A když člověk hodně chce, nakonec se to povede.

Bývá to častý problém, dostat se na místa, která chcete fotit?

Vždycky se musí najít nějaká skulina, nějaká vůle. Majitel objektu ví, že je vstup nebezpečný a kdyby se něco stalo, nese zodpovědnost. Proto se tomu často brání, to platí i u nultého vodojemu. I já si to riziko uvědomuji, když mi fotografování umožní. Když se opravovala štítová zeď na katedrále sv. Petra a Pavla, nejvyšší lešenářská plošina byla asi deset metrů nad hřebem střechy. Úžasné místo na pohled na celé Brno, včetně věží samotné katedrály, taková možnost se bude opakovat až v příštím století. Samozřejmě jsem neměl povolení vstupu do stavby, to by mi nikdo nevystavil, obzvlášť s těmi nástroji, které jsem tam tahal. Lezl jsem tam se souhlasem otce biskupa. Napadlo mě alespoň vzít si helmu na kolo, ta se uplatnila hned v prvním patře, byly tam nižší stropy a všude koukaly nějaké trubky. Zpravidla to zkrátka někdo musí riskovat, a kdybych si něco udělal, měl by z toho zřejmě problém. Zajistit stoprocentní bezpečnost by znamenalo nedělat nic.

Když zmiňujete místa, kam jste se dostal díky své průbojnosti či zvědavosti na vlastní riziko, má některé ve vašich vzpomínkách výsadní místo?

Takových je několik. Rád vzpomínám na jedno mystické místo u chrámu sv. Barbory v Kutné Hoře. Hned vedle něj, v prudkém srázu dolů, je kaple Božího těla, raná

Libor Teplý

Své první fotografie zvětšoval mamince na klíně v improvizované temné komoře doma v kuchyni. Intenzivně začal fotografovat ke konci studia na gymnáziu v Praze a od té doby jej fotografie provází celý život: na studiu Vysoké školy zemědělské v Brně, na povinné vojenské službě i v prvním zaměstnání v zemědělství. Studia zakončená titulem zemědělského inženýra záhy rozšířil o absolutorium na Institutu tvůrčí fotografie v Opavě. Zájem o fotografii a o výtvarné umění už po pěti letech nedokázal kombinovat s prací v zemědělství, a proto se rozhodl pro zaměstnání v Domě umění města Brna. Po roce 1989 zvolna nastoupil na dráhu fotografa ve svobodném povolání, na začátku nového tisíciletí s manželkou založili vydavatelství zaměřené na vydávání knih s vlastními fotografiemi. Do současnosti připravil necelou šedesátku autorských výstav a vydal přes dvacet fotografických publikací.

gotika, nemá už horní patro, jen přízemí. Kolem dokola byl hřbitov, který likvidovali, a všechny kosterní pozůstatky deponovali do té kaple. Ten prostor byl úžasný, ale samozřejmě nepřístupný, protože v něm byla nevíme jak vysoká vrstva lidských kostí. Skamarádil jsem se s vikářem, který měl na starosti nejen Kutnou Horu, ale i několik okolních farností. Hodně jsem tam fotil a on mi umožnil vstoupit i do té kaple. Zrovna byla hrozná bouřka, do údolí padalo hodně vody a já musel chodit po těch lidech, kostech vytažených ze země, jinak to nešlo. Postavil jsem si stativ, udělal krok zpět a – křup! – pukla lebka. Tak říkám: Promiňte, já nechtěl...

Na takovou věc se zřejmě nedá zapomenout.

Před časem jsem získal důvěru kastelána zámku Vranov nad Dyjí. I u něj mi otevřely dveře mé fotografie. Prohlásl: Co si vymyslíte, to vám umožním. A já měl takovou představu, že v sále předků, který je vysoko nad okolním terénem, slunce při východu posvítí na ty barokní fresky na stropě. Potvrdil mi, že to by se stát mohlo. Tak mi složitě zařídil odblokování, musel vše domluvit s policií a také přesměrovat trasu hlídacích psů. Abych nemusel přicházet nad ránem, umožnil mi tam strávit noc. Přemítal jsem, co tam dělat. A tak jsem si tam dal stůl a židli a přinesl si láhev vína. Co by si asi ten kastelán pomyslel, kdyby mě našel, jak si tam tak sám, tedy s těmi předky, zlehka pařím? Pak přišlo ráno a ten efekt nastal. Byl jsem připravený, ale byla to taková chvíle, že jsem nestihl udělat žádnou fotku. Ale viděl jsem to a bylo to krásné. A to jsou takové odměny té činnosti.

Adéla Rujzl

Novinky z knihovny

Pomalů se nám blíží první výročí od slavnostního otevření. Snad i proto – co se týče kulturního programu – ctíme prázdninový režim a využíváme léto k nádechu na další sezónu.

Otevírací doba knihovny jako takové je nicméně téměř beze změn, zavřeno bude jen 24. 7. a 21. 8. Příležitostí zašít se v polostínu naší zahrady s letním čtivem a dobrou kávou tedy bude dostatek. Vyslechli jsme také přání nejednoho rodiče a nepřerušili jsme pravidelné úterní ani čtvrteční herničky a kluby pro děti.

Dobré zprávy máme i pro čtenáře, kteří léto tráví na cestách. Spustili jsme totiž výpůjčky e-knih a audioknih. Díky spolupráci s Palmknihami mají naši čtenáři přístup k více než 16 000 e-knih a 500 audioknih. Postup je velmi jednoduchý:

- registrovat se v naší knihovně,
- stáhnout si aplikaci Palmknihy pro Android nebo iOS a registrovat se stejnou e-mailovou adresou,
- vybrat si e-výpůjčku v našem katalogu knih (lze čerpat až 3 e-výpůjčky souběžně, po zapůjčení budou k dispozici v aplikaci Palmknihy na 31 dní).

Navíc jsme si pro vás připravili letní kvíz (přesněji dva – verzi pro děti a pro dospělé). To abyste se náhodou v parných dnech u bazénu nebo na chalupě nenudili. Soutěžit o knižní dárky s námi můžete na sociálních sítích nebo přímo v knihovně.

Letní provoz knihovny

středa

3. 7., 10. 7., 17. 7., 31. 7.,
7. 8., 14. 8., 28. 8.
(vždy 15:00–19:00)

Otevírací doba knihovny
pro děti / hravý klub s naší
knihovnicí Markétou

čtvrtek

11. 7., 1. 8., 8. 8., 29. 8.
(vždy 15:00–17:00)

Závěrem si neodpustíme pár vlašťovek z podzimního programu:

- Na čtvrtek 19. 9. chystáme něco speciálního – akademický stand-up **Duo docentky: Práce a peníze**. Lucie Jarkovská a Kateřina Lišková odpoví na zásadní otázky typu: Zničí ženy status prestižních oborů, jako je medicína? Když budou ženy vydělávat stejně jako muži, zůstanou stále ženami? Lze skloubit práci a rodinu? Je větší problém pro výchovu dětí to, že dnešní ženy příliš pracují, nebo že místo aby pracovaly, koukají moc do mobilu?

Vstupenky lze zakoupit
už teď v síti GoOut:

- V říjnu nás čeká několikadenní sláva – na 7.–13. 10. připadá celorepublikový Týden knihoven. Pestrý program budeme zveřejňovat postupně, už teď ale můžeme poodhalit, že mimo jiné dorazí spisovatel Jiří Dvořák, aby představil svou nejnovější knihu pro děti **Myko. Kompletní zpravodaj ze světa hub** (nakladatelství Baobab), která získala ocenění Magnesia Litera 2024 za knihu pro děti a mládež a taktéž vyhrála prestižní mezinárodní cenu BolognaRagazzi Awards 2024 v kategorii Non fiction.

Těšíme se na vás mezi knihami!

Za tým knihovny Adéla Rujzl

Ostopovské hody 2024

Foto: Petr Dubjak

Foto: Petr Dubjak

Ostopovské hody

Jako každý rok, i letos se koncem června u nás v Ostopovicích konaly Mladé hody. Už od začátku jara jsme se začali scházet a učit nové členy hodovým písním a tancům. Letos jsme se sešli v rekordním počtu 18 párů.

Novinkou těchto hodů bylo, že jsme všichni oblékli tradiční ostopovské kroje. Celé hodové období začalo 14. června předhodovou zábavou s kapelou Kulomet. Počasí nám vyšlo, přišla spousta lidí a bylo vidět, že si atmosféru zábavy všichni užívají. Hned v sobotu ráno po zábavě se naši stárky vydali s pomocí dobrovolníků pro máju do lesa v Tetčicích.

Máju jsme v pátek 21. června za pomoci občanů společnými silami postavili a celou noc ji naši stárky poctivě hlídali. Aby jim čas hezky utekl a abychom se naladili na hodovou notu, přišly nám zahrát holky z JaRaBy.

Celý hodový víkend započal zvaním na hody v podobě rozdávání rozmarýnů za doprovodu kapely DH Vracov-

jáci. Ti nám hráli k poslechu a tanci po celý den. Den pokračoval průvodem stárků od 14:00 od sokolovny. Postupně si na zastávkách vyzvedávali své stárky, nabízely se ostopovské buchtičky a stárkovské víno. Až jsme byli v plném počtu, průvod pokračoval směrem k obecnímu úřadu. Tam nám pan starosta předal hodové právo a oficiálně mohlo začít hodové veselí. Průvod byl zakončen Moravskou besedou u naší máje na sokolovně.

Po besedě proběhla v domě každé stárky stárkovská večeře s jejím stárkem a po krátkém odpočinku jsme se všichni setkali u sokolovny, kde ve 20:00 začala večerní hodová zábava, která byla zahájena Českou besedou. V průběhu noci proběhlo i tradiční dražení máje.

V neděli v 9:00 proběhla mše svatá před kaplí sv. Jana Křtitele. My, ostopovští stárky a stárky doufáme, že jste si hody užili tak moc jako my.

Ostopovští stárky a stárky

Žehlení a škrobení krojů

Příprava hodů obnáší spoustu úkonů, které je nutné umět dobře zkoordinovat. Nedílnou součástí příprav je i nachystání krojů pro stárky a děti. Naškrobit a vyžehlit kroj dnes už v Ostopovicích umí jen málokdo, proto je snaha tento um předat i dalším. Začátkem června se tedy několik žen sešlo u Jany Bartoňkové doma a zkoušely si, jak kroj správně naškrobit, poté jej nažehlit a spodničky naskládat do úhledných „vlnek“. Činnost je to náročná nejen časově. Výsledek ale určitě stojí za to.

V letošním roce se třetí z naší školy chystají do Strážnice na Mezinárodní folklorní festival, což obnáší mimo nacvičení pásma s dětmi i nutnost připravit pro ně kroje. Tohoto úkolu se ujala Kristina Horáková (roz. Černá), kterou péči o kroje naučila její babička paní Vykoukalová. Na to, jak krásně se jí to povedlo, se můžete podívat na fotkách níže.

Michaela Loupová

Foto: Michaela Loupová

Nová tradice farmářských a bleších trhů v Ostopovicích

Foto: Petr Dubjak

V květnu na návsi obce proběhl jarní farmářský trh a druhý blešák s hudebním doprovodem žáků Základní umělecké školy ve Střelicích. Součástí trhu byla také malá expozice zvířat chovatelů místní Základní organizace ČSCH Ostopovice, která v letošním roce slaví 65 let od svého založení. Chovatelé přivezli vybrané chovné králíky a drůbež, k prodeji domácí vejce a po celé dopoledne byli u expozice k dispozici pro zodpovězení dotazů. Jarního termínu se účastnilo 20 prodejců na trhu a 3 místní obyvatelé s věcmi na blešáku. Následující trh i blešák proběhne na podzim. Informace k termínům a možnosti přihlášení na trh i blešák naleznete na stránkách obce Ostopovice. Těšíme se na viděnou na podzim!

Jaroslav Šebánek

Rok s Háječkem

Školní rok 2023/24 byl pro děti z Háječku plný krásných vystoupení a nezapomenutelných zážitků. Hned začátkem října svými barevnými kroji zpestřily slavnostní otevření nové obecní knihovny. Se zvědavostí vstupovaly do krásné nové budovy, která vyrostla na místě ošklivé chátrající. V knihovně se sešly snad celé Ostopovice. Děti ze souboru všechny pobavily a vtáhly

do hry i kolemjdoucí děti. Na velkoformátové focení určitě nezapomene nikdo z nich.

Dalším krásným zážitkem bylo háječkovské koledování v prosinci, které se doposud většinou konalo v sále restaurace U Volejníků, někdy v sokolovně. Tento rok proběhlo v nové knihovně. Atmosféra byla sváteční, občerstvení zajištěno, lidé plni. A nezůstalo jenom u koled. Zpívalo se, na co si kdo vzpomněl, a došlo i na tanec. Pokud byl záměr, aby se nová knihovna stala středem kultury v obci, tak se podařil, všechna setkání zde jsou vždy velmi příjemná

Po novém roce se vystoupení souboru stalo součástí kulturního programu, který se konal při příležitosti loučení se starou budovou místní školy, ve které se Háječek přes deset let scházel a nacvičoval svoje taneční pásma (za tu dobu navštěvovala soubor celkem stovka dětí). S budovou se soubor rozloučil pásmem „Vynášení Mařeny“. Mařeny jako symbolu něčeho starého, s čím se rozloučíme, abychom udělali prostor nové energii. Počasí bylo přívětivé, opět velmi zdařilá akce.

V květnu jsme přijali pozvání od sdružení Kanava na Májové hodečky u cimbalu v Židlochovicích. Kromě Háječku se hodeček zúčastnilo dalších šest dětských souborů. Po vystoupení se děti zabavily při jednoduchých hrách a na závěr dostaly sladké odměny.

A kde nesměli naši malí krojovaní chybět, byly samozřejmě Mladé hody, při nichž si zazpívali a zatančili s ostopovickou chasou.

Zkrátka Háječek nechyběl u žádné důležité události v obci. Byl to pestrý rok.

JaRaBa

U koho jsme šili kroje

V minulém roce započala výroba nových ostopovických krojů – bíláků. První dva jste už mohli vidět na loňských Mladých hodech. Stárky a stárky měli možnost si celý kraj sestavit dle svého vlastního přání u paní Jahodové z Telnice (viz životopis). Páry byly na několika zkouškách, kde s paní Jahodovou vypilovaly celkový vzhled kroje tak, aby bylo vše perfektní. Tyto kroje byly poprvé vyneseny dne 22. 6. 2024 na Mladých hodech. Snad se vám líbily.

Kristýna Fromeliusová

Renata Jahodová

Pocházím z malé vesničky na Podhorácku. Už jako malá holka jsem chodila ke své babičce šít na šlapací šicí stroj. Tento zájem mě nepustil ani v patnácti letech, tak jsem nastoupila do Brna na učení obor pánský krejčí. Pokud vím, byli jsme jedním z posledních ročníků, který tento obor vystudoval. V dnešní době jsou tyto obory zrušené, protože tvorbu tohoto typu oděvů převládal dovoz konfekce.

Po vyučení jsem ihned pokračovala do pánských krejčovství. Než jsem se vdala, tvořila jsem pouze pánskou módu, tzv. těžkou krejčovinu. Během dlouhé mateřské dovolené jsem začala šít kroje pro své dvě dcery. První kroje, které holky nosily, byly tzv. česká selka. V Telnici, kde žijeme, se jiné kroje nenosily. Po mateřské dovolené jsem začala šít pro návrhářku Gábinu Páralovou.

Do roku 2012 jsem se šití krojů věnovala pouze okrajově, pro dcery. V roce 2012 přišla nabídka od pana starosty Telnice Františka Kroutila, zda bych ušila pro obec čtyři páry brněnských krojů pro vdane. Nabídku jsem velmi ráda přijala, i když s obavami z naprostého neznáma. Tímto krokem začala také moje první spolupráce s Moravským zemským muzeem, a to konkrétně s paní doktorkou Lenkou Novákovou. Kroje se v roce 2014 představily veřejnosti.

V tu chvíli přišla od obce druhá nabídka na údržbu 24 párů krojů pro svobodné, které již byly od roku 1994 v majetku obce. Měly vzhled tzv. české selky. Po prvním roku údržby jsme došli k závěru, že kroje jsou po tak dlouhé době používání v hrozném stavu a je na čase ušít nové. Začala tedy obnova telnických krojů pro svobodné. Znovu jsme navázali spolupráci s paní doktor-

kou Lenkou Novákovou a všechny páry krojů se vytvořily nové, se správným vzhledem brněnských krojů.

V této době už dokončovala studium oboru designu oděvu a návrhářství moje starší dcera. Začala tedy pomalu šít se mnou.

Během deseti let jsme daly dohromady veškeré střihy pro všechny možné krojové součástky Brněnska, Podhorácka a Horácka. Střihy čerpáme s dochovanými kousky krojů ve všech muzeích. Informace o vzhledu kroje čerpáme z ikonografií, litografií, fotografií, a především z popisů v kronikách.

Součástky jednotlivých krojů se liší podle doby, do které kraj stavíme. Jiný vzhled měl kraj v roce 1850 a jiný v roce 1900. Musíme si uvědomit, že kraj byl běžný oděv a vyvíjel se stejně, jako se dnes vyvíjí současná móda. V roce 1950 bylo nepředstavitelné, aby si žena vzala kalhoty, v roce 2000 jsou už běžnou součástí ženského šatníku. Stejně rychlý vývoj měl i lidový oděv. Nedokážeme tedy říct, jaké součástky má kraj obsahovat, když nemáme danou dobu, do které kraj tvoříme.

Výroba se rozběhla natolik, že se v současné době věnuji pouze šití krojů. Máme dlouhodobou spolupráci s folklorními soubory a chasami v okolí, jako je např. Újezdská rozmarýna, z. s., Kanava, Židlochovická chasa, Rosická chasa, Chasa z Újezdu u Brna, Chasa Velká Bíteš a Chasa Osová Bítýška, Zbejšovská chasa, DFS Šternovjan, FS Šternovjan a CM Šternovjan. Šijeme také pro jednotlivce svatební kroje nebo do muzea Ostrov lidových krojů, pro které proběhly dvě rekonstrukce kabátku z Čech.

Společné očekávání

Milé děti a žáci naší školy, vážení dospělí, docházka v letošním školním roce je u konce. Uzavřeli jsme na letní měsíce jen školu pro pravidelnou výuku. Areál bude žít dále. Především se zde budou konat příměstské tábory. Čekají nás také drobné opravy a údržba. Naplno se rozběhne bourání staré budovy školy a zahájení výstavby.

Můžeme společně očekávat, co se do září stihne. Máme za sebou školní rok, který byl velkou přípravou na zásadní proměnu školy. V březnu jsme se rozloučili se starými budovami. Každé loučení je však vystřídáno dalším očekáváním. Co nás čeká, jak to dopadne, zvládneme to? Stavby jsou ale jen místo. Mnohem zásadnější je, co se v daném místě děje, co zde prožijeme, co se naučíme. A to považujeme za důležité. Škola je tvořena všemi, kteří se jakkoli zapojí. A každý je pro toto společenství důležitý. Díky, že toto velké společenství tvoříte s námi. Jen tak může být škola i nadále středem obce.

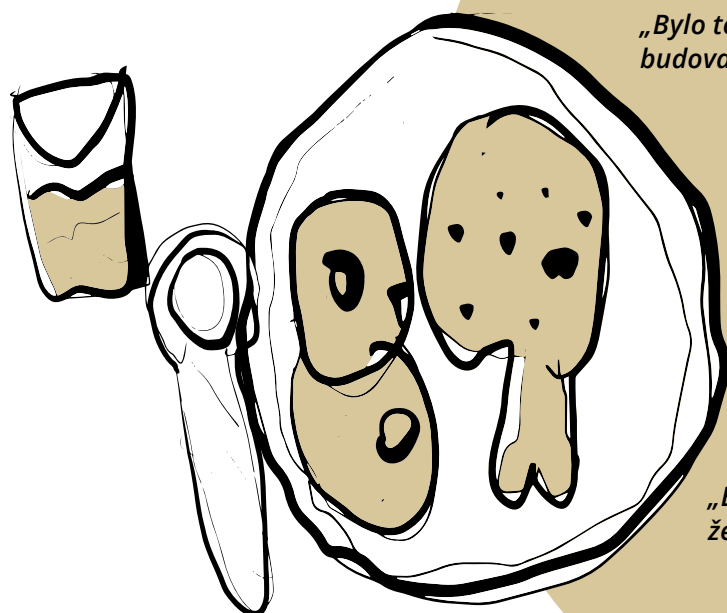

Přeji všem klidné letní dny ve zdraví. Díky za celoroční podporu a propojení. Velké poděkování patří všem zaměstnancům. Těším se na ten další školní rok, kde nás čeká velké společné očekávání. Nové děti ve školce, noví prvňáci, nové příležitosti k učení a poznávání světa a společnosti a to vše v kulisách jeřábů a čilé práce na nové škole.

Za zaměstnance školy Petr Juráček

Jak se prvňáčkům líbil první den v „nové“ jídelně?

S přestavbou staré budovy se přesunula školní jídelna do stavebních buněk za nově opravenou stodolou. Jaké jsou první reakce nejmenších strávníků?

„Vadilo mi, že tam není tolik prostoru, musela jsem obejít hodně židliček.“

Kačka

„Líbilo se mi tam. Bylo to nové a všechno bylo jinde.“

Natálka

„Bylo to tam dobré, ale chybí mi stará budova, byla jsem tam zvyklá.“

Leuška

„Líbilo se mi, že cesta k příborům a k okýnku je krátká a že sedíme s klukama u jednoho stolu.“

Maxík

„Bylo to tam dobré, akorát menší. Museli jsme si brát papuče a jídlo vracíme na táč, a ne do okýnka.“

Klárka

„Bylo to tam super, ale mášlo mě, že máme vracet jídlo na táč.“

Maty

Odpovědi zapsala Sylva Filová

Čtvrtáci a roční téma Život dětí s hendikepem

Před necelým rokem, v září, jsme se seznamovali s naší novou speciální pedagožkou Klárkou. Vyprávění o její práci a životním zájmu, kterým jsou děti se zdravotním postižením, nás natolik zaujalo, a hluboce se nás dotklo, že jsme se přirozeně začali o toto téma zajímat. Každý měsíc jsme se zastavili u nové nástěnky a studovali významné dny v roce připomínající nějakou nemoc nebo postižení. Dne 13. 11. si například připomínáme Světový den nevidomých a my se napříč ročníky setkali s nevidomou Petrou a jejími vodicími pejsky. Během roku pak následovalo několik komunikačních hodin například o autismu nebo Downově syndromu. Ve druhém pololetí jsme prezentovali naše velké pololetní referáty. První z nich opět vyšel z velkého zájmu jedné z žákyň, která si vybrala téma Život se sluchovým postižením. Opět se setkal s ohlasem u většiny z nás a bylo jasné, že jsme připraveni a že si můžeme splnit hned dva velké sny a cíle. Tím prvním byl charitativní běh Ostoběh pro Štěpánka s neuvěřitelným výtěžkem na jeho rehabilitace 21 000 Kč. Druhým pak byl Den dětí strávený ve speciální škole Elpis. Takto tento den popisuje paní učitelka Matějková z Elpisu:

Den dětí se žáky čtvrté třídy z Ostopovic
Ve středu 29. 6. žáci ze základní školy a děti z mateřské školy, z budovy Fr. Skaunicové, prožili společný den dětí se žáky MŠ a ZŠ Ostopovice.
Oslavu jsme zahájili společnou svačinou a ochutnávkou vynikající buchty upečené pro tuto příležitost žáky I. B. Všichni jsme si moc pochutnali. Žáci z Ostopovic nejdříve plnili své úkoly, předchystané jejich třídní učitelkou Petrou Turečkovou. Záměrem bylo, aby se ještě více dozvěděli o naší škole. Některé kartičky byly tak rafinovaně schované, že žáci měli co dělat, aby je našli. Tajenky s informacemi na kartičkách se nakonec podařilo všem žákům vyhledat a vyluštit.
Pak přišla ona chvíle, kdy jsme mohli začít dohromady plnit společné zábavné činnosti, kterými jsme trénovali vzájemnou kooperaci. Bylo tam například přenášení plyšáku z místa na místo, stříkání do kelímku tak, aby se kelímek na lanku mezi stromy co nejdříve posunul do cíle. Dále vhažování míčku do otvoru, pro odvážlivce i chůze o berličích a závody v namotávání provázku s přivázanými autíčky.
Jako společné dílo bylo vyrobeno „tablo“ s obkreslenými dlaněmi, do kterých žáci z Ostopovic vepisovali, za co jsou touto návštěvou vděční. Připravené na vyzkoušení byly i nejrůznější alternativní pomůcky,

Všechna foto: archiv ZŠ a MŠ Ostopovice

v naší škole hojně využívané, jako relaxační pytle, pracovní listy, jemnomotorické úkoly, alternativní relaxační pomůcky a zátěžová deka. Naše paní logopedka nadšeně povídala o alternativní komunikaci, kterou naši žáci používají, aby se dokázali domluvit. To bylo pro ostopovické žáky nejpobudivější stanoviště. Vše probíhalo v krásné, laskavé a milé atmosféře. Při závěrečném posezení v kruhu si žáci z Ostopovic přáli naši školu opět navštívit. Mnozí velmi přesně vyjádřili, jak silné pozitivní emoce v nich tato společná akce zanechala. I na našich žácích a dětech bylo vidět radost a nadšení z prožitého společného dopoledne. Byla to moc krásná, oboustranně podnětná a povedená akce. Jako dárek a poděkování jsme od nich na závěr dostali vlastnoručně vyrobené pomůcky.

A za nás? V Elpisu jsme strávili ten nejkřídovější den ve školním roce. Děti Elpisu nás očarovaly svým kouzlem, svojí jedinečností, klidem a nespěcháním. Ve světě hendikepovaných plyne čas jinak. A my máme čas to vnímat. A jak řekl ne jeden z nás: Cítím se tu bezpečně, ty děti jen tak jsou pro přítomný okamžik a bez hodnocení.

Petra Turečková, Lenka Matějková a žáci 4. ročníku

Bylo nebylo... nejen v ostopovické škole...

Psal se září roku 2021 a do ostopovické školy nastoupili noví prvňáci. Bylo jich požehnaně – rovných 27 kousků. Jejich provázejícími se staly tři osoby – Renata Czelisová „učitelka“, Alžběta Jurasová „půlúvazek“ a Ivana Palátová „asistentka“... jak je jednou nazval žáček z tohoto kolektivu. Čas letěl, vznikala nová kamarádství mezi dětmi, přátelství mezi dospělými... Tolik pěkného, někdy smutného i třeba těžkého jsme společně zažili. Nevěřili byste, jaké „hlášky“ během našeho tříletého spolužití padaly. Například: „Nevíš, jaké má sněženka příjmení?“ nebo „Tady na dveřích píšou sem, tam, sem, tam a já nevím, co mám teda dělat.“

Osvojovali jsme si různé kompetence, nové vědomosti a dovednosti. Tou poslední byl letošní nácvik a vystoupení na 79. ročníku prestižního Mezinárodního folklorního festivalu Strážnice a 42. ročníku Folklorního festivalu Dětská Strážnice. Díky projektu „Tady jsme doma – regionální folklor do školy“, v němž je naše škola zapojena plných devět let, jsme dostali z Národního ústavu lidové kultury ve Strážnici možnost zde vystupovat. Je to ohromná čest a velký závazek. Po zvážení jsme nabídku znovu po pěti letech přijali a na konci června

reprezentovali školu a celou obec Ostopovice. Několik měsíců jsme trpělivě nacvičovali lidové písně a tance s mlynářskou tematikou pro pořad „Putování za lidovou písní“. Objevili jsme například, jak se tančí brněnská mazurka s písní „Andulko z Téna“. V Roce české hudby vnímáme jako dobrý tah autorů pořadu Aleny Schauerové a Petra Galečky znovuzrození lidové písně, která je s naší národní hudební tradicí neodmyslitelně svázána a dlouhodobě se z rodin a škol vytrácí. Přispěli jsme tak nejen zpěvem k tomu, aby lidová píseň – naše kulturní dědictví – nezanikla. Kdo jiný než zpěvák může tento velký poklad uchovat?

Po celý čas příprav se zúročila skvělá spolupráce, nadšení pro věc, zodpovědnost, spolehlivost, týmovost vystupujících třetáků a jejich „trandemu“ – Bety, Ivi, Renči. Poděkování bychom chtěli vyjádřit jmenovitě Aťce Pacalové a Hance Cendelinové za jejich podporu, neskutečný optimismus a taky zapůjčené kroje pro nás dospělé. Kroje pro děti shromáždila a škrobila Jana Bartoňková a bez choreografické a hudební podpory bychom to nezvládli. Jani, velké díky! Poděkování patří i muzice Hájek z Vostopovic, jmenovitě Barboře Opršalové, Radce Dobšíkové a primášce Tereze Křivánkové. V neposlední řadě děkujeme i rodičům, jmenovitě mamince Kristině Horákové, která nám pomáhala třeba při nácviku zpěvu, škrobila kroje a starala se o ně po celou dobu ve Strážnici. Maminka Barbora Trávníčková zase například děvčatům splétala copánky a pomáhala je oblékat do kroje. Maminka Simona Klofáčová se nám třeba sponzorsky postarala o svačiny pro celou výpravu po celou dobu pobytu. Děkujeme i všem rodičům dětí, kteří je podporovali. Kolikrát to nebylo jednoduché, ale stálo to za to! Děkujeme i Vám, „pane řídící“ Petře, že jste nám umožnil uskutečnit tuto akci.

Úvod začal trochu jako pohádka, která vrcholí netradiční, folklorní a společnou akcí na ukončení školního roku 2023/2024. Vystoupení ve Strážnici bylo zároveň pro třetáky a náš „trandem“ nevšedním, radostným, krojovaným rozloučením s dětmi a zakončením společné tříleté cesty. Od příštího školního roku už to bude zase jiné...

Zůstáváme si vzájemně ve vzpomínkách a v srdci. Věříme, že zážitky z této společné cesty, kamarádství, přátelství nás budou inspirovat i nadále. Je důležité, aby se tradice a hodnoty, které jsme společně objevovali, předávaly dál. Každý z nás má možnost přispět k tomu, aby lidová kultura žila dál, ať už skrze písně, tance nebo jen prosté sdílení příběhů. Vždyť právě v tom spočívá síla našeho kulturního dědictví. V jeho předávání z generace na generaci.

Renata Czelisová, třídní učitelka

Všechna foto: archiv ZŠ a MŠ Ostopovice

Náš 5. ročník

Chtěli bychom vás seznámit s tím, co děláme v páté třídě. Nejenže zažijeme spoustu zážitků, jako například výlet do Prahy, Brna, Záseky, ale i do Ořechova. Zvládli jsme učení v lavicích i venku, odprezentovat ročníkové práce a k nim jsme taky zvládli udělat brožuru nebo video.

Měli jsme různé brigády a jedna z nich byla i 72 hodin. Organizovali jsme Den otevřených dveří, kde jsme provázeli budoucí prvňáčky s rodiči po naší škole. Dozvěděli jsme se informace o historii naší školy, ale i okolí, a měli jsme prezentace o krajích ČR. Také jsme se loučili se starou budovou, protože se bude v červenci bou-

Co pro mě znamená 5. ročník?

5. ročník mě posunul v angličtině, historii a člověk a jeho svět. Dělal jsem i ročníkovou práci.

J. Š.

Bylo těžší učivo. Prezentace byly obsáhlejší a bylo jich víc. Asistentka mi často pomáhala.

Žákyně 5. ročníku

V této škole jsem 8 let a je super. Ráda bych tady zůstala, mrzí mě, že tady nemůžu být v průběhu stavby moderní školy. Bavila mě Praha s Pájou.

Žákyně 5. ročníku

Přijde mi, že těch 8 let co tu jsem, uteklo strašně rychle. Doufám, že se někdy půjdu podívat do nové školy. Mám radost, že jsem odprezentovala mou ročníkovou práci.

Anna Hosová

Z pátého ročníku si odnáším větší samostatnost a zodpovědnost. Jsem ráda, že jsem jela na školní výlety do Záseky a do Ořechova. Když nám začaly známky, tak jsem byla nervózní, ale taky šťastná.

Olli Elisabet Santini

V páté třídě mě bavilo jezdit na pumptracku a na cyklovýlety. Dobré je, že pokud něčemu nerozumíš, tak si vezmeš pomůcku. Super je, že škola je moderní a, že jsme mohli o svačinových přestávkách chodit na střechu.

David Pecka

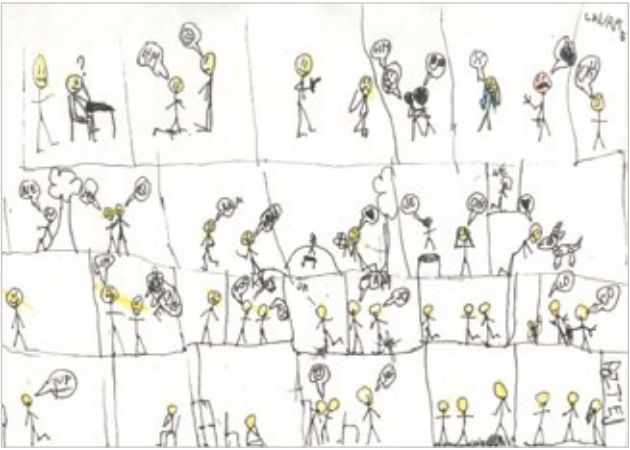
V páté třídě se mi dařilo, bavil mě výlet do Ořechova a hrozně se mi líbil výlet do Prahy. Dařilo se mi zjišťovat různé informace z různých zdrojů. Dokázal jsem si trochu procvičit psaní. 5. třída se mi nejvíc líbila.

Žák 5. ročníku

rat. Jako pátáci máme velkou zodpovědnost za různé akce, učíme se samostatnosti a držíme za jeden provaz.

Podporujeme našeho adoptivního bratra Davise. Proto děláme akce, aby se vydělaly peníze a poslaly se mu nějaké věci do Ugandy. Jedna z každoročních akcí je jarmark, na něm se prodávají různé výrobky. Je tam stánek Bwindi Coffee, který bývá na skoro všech akcích. Davisovi posíláme učebnice, dárky a další. S Davisem se občas vidíme přes internet. Sázíme a prodáváme rajčata a papriky, vydělané peníze pošleme do Ugandy Davisovi. Ted' víte, co dělá v naší škole správný páták. Každý z nás to vidí jinak. O tom si můžete přečíst níže.

Žáci 5. ročníku

Laura Beránková

Pátá třída pro mě znamená poslední rok ve škole. Bylo to pro mě významné, protože jsem mohla být poslední rok s kamarády. Také to bylo důležité, protože jsme se připravovali na druhý stupeň.

Žákyně 5. ročníku

5. ročník mi přinesl spousty zážitků a zkušeností. Naučila jsem se toho hodně. Nejen že jsme měli spoustu akcí a výletů, ale spoustu učení.

Žákyně 5. ročníku

Pátá třída pro mě znamená spoustu učení a kamarádů, kteří mě podporují. Také výlety, na kterých se vzděláváme, a také bavíme. A především příprava na druhý stupeň.

Emma Repková

V páté třídě jsem si uvědomila, že to znamená více samostatnosti, zodpovědnosti např. na jarmarku a že jsme příkladem budoucích prvňáků. Jsem ráda, že jsme prožili spoustu velkých výletů a přijde mi, že to uteklo hrozně rychle.

Ema Kožik

Pátá třída byl takový velký, divoký zážitek. Zažil jsem zde hromadu skvělých věcí, ale i špatných. Nejlepší byly různé výlety a akce. Bylo super, jak jsme se celý rok starali o našeho bratra Davise. Tato třída i celá škola mi přinesla hodně nových vědomostí. Taky jsem se kvůli velice příjemnému prostředí této školy dostal na Biskupské gymnázium Brno (BIGY). Na této škole mě za celých 8 let taky hodně nadchly místní učitelé a personál. Všichni jsou milí, starostliví a sympatičtí. Taky jsou na mě moc hodní. Můj nejoblíbenější pedagog z této školy je Gábina. Gábina byla naše třídní učitelka ve 3. a 4. třídě. Ve 3., 4. a 5. třídě jsme měli třídního mazlíčka, šneka Joeho. Starat se o něho je lehké, ale i zábavné. Jeden z těch super výletů bylo, když jsme v dubnu 2024 jeli na 3 dny do Prahy. Jezdili jsme metrem, autobusem a tramvají. Já si zahrál na takovou třídní navigaci. Jelikož jsem blázen do MHD, tak jsem si před odjezdem nastudoval, kde budeme bydlet a jak se dostaneme do centra. V Praze jsem v té době nebyl poprvé, takže jsem pražské MHD už z části znal. Tím pádem jsem znal více než jednu trasu. Byli jsme i na výletě v Ořechově. Tam jsem ale nebyl celou dobu. Po cestě tam mě dostala extrémní alergická reakce. Naštěstí jsem se vrátil 2. den hned ráno. Skládali jsme dřevo a pracovali s farářem Honzou. Zpátky jsme jeli autobusem 510 a poté 404. Celý pátý ročník jsem si velice užil a těším se na další školní dobrodružství, tentokrát na BIGY.)

Antonín Loup

Pátá třída mi bude chybět. Přes tento rok jsem se naučil, abych nebyl tak ve stresu, proto mi bude chybět 5. ročník. V tomto roce jsem si získal nejvíc kamarádů.

Žák 5. ročníku

Z 5. třídy si odnáším mnoho zkušeností a vědomostí. Už jsem zodpovědnější, samostatnější a od skvělých učitelů si odnáším zkušenosti na 2 stupeň školy. Z výletů jsem poznal okolní vesnice, historii a hlavně starou dálnici, hlavní město Prahu a nebo třeba zemědělství v České republice. Moc dobře znám své okolí, a myslím, že kdybych nechodil do 5. třídy v Ostopovicích, neprožil bych tolik zážitků a nenaučil bych se tak dobrému chování.

Jakub Madron

5. třída pro mě znamená, že znám hodně kamarádů a znám hodně učitelů. Učení v 5. třídě už je docela těžké, ale zvládla jsem to, takže jsem na sebe hrdá a hlavně jsem hrdá na svoji rodinu, že mi hodně pomohla. Taky pro mě znamená 5. třída hodně starostí a zkušeností.

Viktorie Klofáčová

Těšíme se na prázdniny

Foto: archiv ZŠ a MŠ Ostopovice

Jaro bylo opět ve znamení tradičních akcí. Vynesli jsme Mařenu, oslavili Velikonoce a na konci března jsme se velkolepě rozloučili se starou budovou. Děti začaly nacvičovat písničky a básničky ke Dni všech maminek, aby jim v květnu vše s radostí a jistotou předvedly. Některé z nich, které navštěvují kroužek Sportík, se zúčastnily sportovní olympiády. Vyhrály skvělé druhé místo a odnesly si spoustu zážitků. Na celodenní výlet jsme letos jeli do Veselí nad Moravou, kde jsme začali naše putování pirátskou lodí po Baťově kanálu. Děti plnily různé úkoly a na konci cesty si vyrobily pirátský šátek. V červnu se budoucí školáci poprvé pasovali na střese školy a následovalo spaní ve školce.

Zahrada i okolí školy se začíná pomalu měnit k nepoznání. Po velkých prázdninách zažijeme všichni opravdové překvapení, jak se vše za tu dobu změnilo. Těšíme se!

Klidné prázdniny.

Paní učitelky MŠ

Dětská gastronomie na Labské

Nosným pilířem každé školy je vzdělávací program. Chceme být školou, která děti připraví na život, a to nejen po stránce vědomostní, ale také praktické či sociální. V současné době se pyšníme mimo jiné krásnými, nově zrekonstruovanými učebnami pro praktickou výuku – cvičnou kuchyňkou a dílnami. Gastronomie, vlastně jídlo jako takové, provází člověka po celý život a má v něm nenahraditelnou funkci. Proto se snažíme děti vzdělávat i v této oblasti.

Velký zájem mají děti o kroužek vaření, proto nabízíme žákům hned dva. Jeden pracuje pod záštitou družiny, popisuje ho paní vychovatelka v článku níže. Druhý vedu já, ve škole pracuji jako vedoucí školní jídelny. Děti v kroužku jsou ve věku od 7 do 11 let a na to, že některé činnosti v kuchyni provádějí poprvé, jsou moc šikovné. V rámci příprav na kroužek se snažím vybírat takové receptury, aby se zapojilo každé dítě, všichni totiž chtějí krájet, strouhat, míchat, vařit, šlehat. Prostě být platnými kuchařskými mistry. V úvodu školního roku začínáme s nováčky dělat jednodušší pokrmy, většinou pomazánky nebo polévky, ale postupně se pouštíme do složitějších receptur. Těsně před Vánocemi pečeme cukroví a perníčky. Dokonce smažíme vepřové řízky a připravujeme bramborový salát. Pekli jsme také různé muffiny, mrkvánky, taštičky, ale i bramborové placky. Velkou legraci jsme si společně užili při smažení palačinek. Děti je zkoušely obracet vyhazováním. Některé výtvořily skončily na zemi, ale když se dětem konečně povedlo některou palačinku bez úhony obrátit, měly

z toho velicí radost. Na závěr si pak děti pochutnávaly na sladkých dobrotách potřených džemem, polítkou čokoládou a ozdobených šlehačkou.

Každý pokrm, který si děti v kroužku samy připraví, si v závěru lekce snědí. Vždy mají radost, když jim ještě něco zbude do krabičky pro mámu a tátu. Odměnou mi pak je sdělení, že rodičům také chutnalo a že recept doma vyzkoušeli. Je radost dělat radost.

*Ivana Kleinová,
vedoucí školní jídelny*

Hrátky v kuchyni

Již druhým rokem funguje kroužek „Hrátky v kuchyni“ jako součást školní družiny. Učíme se zde základy stolování, seznamujeme se s jednoduchými recepty z naší i zahraniční kuchyně. Cílem je naučit děti postupy a přípravu receptů. Učí se škrábat, loupát, strouhat, míchat, ale i návykům v kuchyni, úklidu a mytí nádobí.

Recepty vybíráme společně a snažíme se o zdravější formu jídel. Do přípravy se zapojují všechny děti, připravené jídlo ochutnají a následně si povídáme, co se dětem líbilo, jak se jim práce dařila, a případně, co bychom mohli zlepšit. Nezapomeneme také vybrat recept na příští hodinu.

Abychom si hodiny vaření ještě více užili, přijel za námi pan pizzař. S dětmi si popovídal o přípravě těsta, suro-

vinách, které je třeba použít, aby byla pizza dokonalá. Děti se naučily vyrábět sugo omáčku, kterou si pizzu potíraly. Největším zážitkem pro nás všechny bylo točení pizzy jako v opravdové pizzerii. Každý si mohl vyrobit a nazdobit pizzu podle své chuti a fantazie. Malí kuchařičci byli moc šikovní a vytvořené pizzy byly skvělé.

Helena Dzuracká, vychovatelka školní družiny

Obědy na přání

S nástupem probíhajícího školního roku, od září 2023, započala na naší škole zbrusu nová spolupráce žákovského parlamentu se školní jídelnou.

Žákovský parlament na ZŠ Labská má dlouholetou tradici a na úvodním zářijovém zasedání projevily děti zájem o bližší seznámení a následnou kooperaci se školní jídelnou. Paní vedoucí s radostí přijala pozvání na besedu se zástupci dětského parlamentu, připravila si pro děti povídání o práci v kuchyni, o radostech i strastech při přípravách jídel, o výživových požadavcích i o celkové organizaci bezproblémového chodu školní jídelny. Pro děti byla spousta informací nových a často překvapivých. Poslouchaly s velkým zaujetím, brzy se osmělily a začaly klást vlastní dotazy. Během necelé hodiny byla nová spolupráce na světě.

A tak se od října všichni můžeme každý měsíc těšit na oběd na přání. Děti daného ročníku 2. stupně se nejprve společně domluví na své představě o ideálním obědě, pak se vše zkonkultuje s paní vedoucí jídelny i s paními kuchařkami a domluví se datum oběda na přání tak, aby si mohly děti v tento den jídelnu drobně tematicky vyzdobit.

Během pár měsíců si obědy na přání získaly mezi dětmi velkou popularitu. Co se týká výběru polévek, jednoznačným favoritem se stala rajska polévka. V případě druhého chodu je výběr dětí přece jen rozmanitější.

Myslíme si, že nová spolupráce dětí a jídelny přinesla oběma stranám spoustu pozitiv i nových pohledů. Děti především získaly větší povědomí o nelehké práci při přípravě jídel. A paní kuchařky mají radost z vyjedených talířů a spokojených dětských tváří.

Doufáme, že spolupráce bude pokračovat k oboustranné spokojenosti i nadále. V hlavách se dětem i dospělým rodí další a další nápady.

Martina Cendelínová, koordinátorka ŠP

Olympiáda mateřských škol z území ORP Šlapanice

Ve čtvrtek 23. 5. 2024 se konal 1. ročník Olympiády mateřských škol v areálu základní školy Šlapanice. Do sportovního klání se zapojilo **114 soutěžících dětí** za podpory a doprovodu paní učitelek z **19 mateřských škol** v území ORP Šlapanice. Na tento den pilně trénovaly celé školky, nejen vybraní soutěžící, a tak máme velkou radost, že z některých školek dorazili podpořit své soutěžící kamarády i spolužáci. Děti předvedly nejen skvělé sportovní výkony, ale i výbornou spolupráci, týmového ducha, vzájemnou podporu a radost z pohybu. Děti si užily pestrý program her a soutěží.

Hlavním cílem olympiády je podpořit u dětí pravidelné zdravé pohybové návyky, zájem o sport a pohyb, volnočasové a venkovní aktivity a zároveň dětem umožnit setkat se s kamarády z jiných mateřských škol.

MAP Šlapanice

Foto: archiv MAP Šlapanice

Noc kostelů 2024

Noc kostelů vstoupila v roce 2024 již do 16. ročníku celorepublikové akce. Uskutečnila se v pátek 7. června. Myšlenka otevřít kostely v noci vznikla ve Vídni, kde také v roce 2005 proběhla první Noc kostelů – „Lange Nacht der Kirchen“. V roce 2009 překročila tato myšlenka hranice a otevřely se také kostely a modlitebny na několika místech v České republice.

Od roku 2009, kdy se Noc kostelů v Česku konala poprvé, narostl počet z pouhých 25 na více než 1700 míst: chrámů, kaplí, křížových chodeb, klášterních refektářů i rajských zahrad. Noc kostelů dává možnost podívat se do míst, která nejsou běžně přístupná, ale jen při konání bohoslužeb, nebo ani pro širokou veřejnost neslou-

ží, jako například věže či sakristie. Zváni byli všichni, kteří nelitovali času, byli zvědaví a toužili nahlédnout do „zákulisí“ nebo se zajímali o život jednotlivých farností a komunit. Taková příležitost je jen jednou za rok! Jakmile zapadne slunce a města i obce se ponoří do večerního klidu, začíná jedno z nejočekávanějších dobrodružství roku. Chvilu přinášející výjimečnou příležitost pro všechny, kteří chtějí zažít něco neobvyklého a poznat skryté klenoty naší vlasti. I pro ty, kdo hledají klid, inspiraci nebo pouze obdivují krásu sakrálních staveb. Naše obec patří do farnosti Troubsko spolu s obcí Popůvky a městskou částí Brno-Bosonohy.

Farní kostel i kaple byly zpřístupněny od 19.30 do 22.00. Návštěvníci se zajímali o historii i současnost. V naší kapli sv. Jana Křtitele jsme přivítali padesát zájemců všech věkových skupin. Většina obdivovala mramorový oltář, ambon i velkorysý prostor. Okolo kaple léta projíždějí a dosud neměli příležitost prohlédnout si její interiér.

Pro zájemce o historii kaple i pro všechny, kteří ji znají, uvádím několik historických zajímavostí.

Kaple sv. Jana Křtitele se nachází na návsi ve středu obce. Původně tu bývala malá vodní nádrž, nedaleko stávala zděná obecní zvonice, na níž byl v malém výklenku vyobrazen sv. Medard, původní patron obce. (Poznámka: vrátil se do kaple jako keramická soška.) Tato zvonice se zde nacházela již v roce 1825 (podle indikační skici). Roku 1891 se ostopovická obec rozhodla náves upravit, louži zasypat a místo zvonice postavit kapli. Obec zvolila nového patrona, a to sv. Jana Křtitele. Stavba probíhala v letech 1892-1893, financovali ji především sami obyvatelé obce.

V roce 1893 byla kaple posvěcena brněnským biskupem Františkem Saleským Bauerem.

Na věži jsou v současné době dva zvony (starší z roku 1946 a nový z roku 1998). Interiér kaple byl renovován v letech 2003-2005.

Kostely, kaple a bohoslužby v nich by v tento den neměly být jenom kulturním zastavením v naší každodennosti. Jsou hlubokým odkazem našich předků pro ty, kteří budou tvořit další, nové generace.

Marie Kubová

Foto: Petr Dubjak

Jak na chytrý telefon a tablet

Nezisková nadace Moudrá Sovička z.s. ve spolupráci s Klubem seniorů Ostopovice uspořádala bezplatný seminář pro seniory 65+ „Jak na chytrý telefon a tablet“. Úspěšný a účastníky velmi oceňovaný čtyřhodinový seminář byl financovaný z nadace Vodafone a proběhl v pondělí 22. 4. 2024 v sále knihovny pro skoro dvacet zájemců.

Seminář byl naprosto povedený po všech stránkách. Jak je zřejmé z fotografií, odehrál se v příjemném prostředí sálu knihovny a zúčastnilo se jej sedmáct účastníků. Akci jsme za výbor Klubu před začátkem připravili – stoly a židle orientované na promítání, občerstvení a promítací techniku knihovny. Bezplatným seminářem, který byl součástí projektu DIGITÁLNÍ ODYSEA v rámci Nadace Vodafone České republiky, provázeli zúčastněné seniory lektor a pracovník neziskové organizace Moudrá Sovička pan Lukáš Staněk.

Po uvítání a úvodním slovem předsedy Klubu seniorů Viktora Bečky lektor seznámil účastníky semináře velmi erudovaným a podstatným způsobem, přesto pohodově a vtipně, s informacemi o zacházení s chytrými telefony a s tipy a triky, jak potřebné úkony provádět. Každý pak měl možnost si vše na svém zařízení odzkoušet. Kdo nestíhal, tomu lektor trpělivě pomohl. Na závěr lektor nabídl i možnost dalšího pokračování kurzu pro pokročilé a také individuální neplacenou pomoc seniorům správně a bezpečně ovládat moderní technologie, kdy je možné se domluvit na konzultaci a praktické pomoci dokonce i u seniora doma.

Několik dalších významných přínosů semináře v knihovně:

- Sešla se skupina seniorů s různou úrovní znalostí moderní komunikační techniky, se společným problémem i zájmem jej vyřešit.
- I když byli lektorem o všem potřebném informováni, tak byli i vedeni k vzájemné spolupráci a komunikaci, k možnosti si správné ovládání prakticky vyzkoušet a vzájemně si sdělit pocity z úspěchu.
- Velmi důležitou pasáží semináře byla kapitola o bezpečnosti na telefonu, a to i s ukázkami, jak internetový útok na mobil vypadá, jaké má fáze, jaké jsou jeho důsledky a hlavně jaká je prevence, vedoucí k ochraně.

Text a foto: Petr Dubjak

Vůbec si neuměli představit...

jaký zážitek je čeká. V okamžiku, kdy byl záměr navštívit s ostopovickými seniory podzemní vodojemy Žlutý kopec vysloven, přihlásilo se přes třicet zájemců. Může za to lákavá popularita tohoto nedávno objeveného a nyní plně zpřístupněného brněnského historického fenoménu.

Úchvatné, téměř chrámové prostory tří bývalých podzemních vodních nádrží. Bezpočet cihlových a u nejmladšího vodojemu betonových pilířů pod klenbami samonosných stropů. Dramatické osvětlení a stíny tajemných rozlehlých prostorů, kde kdysi bylo plno vody. K tomu proud neskutečně zajímavých a překvapivých informací hodinově komentované prohlídky. Dílo, které nemá v Evropě obdoby. Zážitek a vzpomínka na dlouho.

Text a foto: Petr Dubjak

Výlet na jižní Moravu

Valtice Lednice Dambořice

Návštěva alespoň části Lednicko-valtického areálu s ukončením ve vinném sklepě. Takový byl program zájezdu, který pořádal Klub seniorů Ostopovice dne 25. 4. 2024.

Zájem o účast byla tak veliká, že se musel přeobjednávat větší autobus, aby byli všichni přihlášení uspokojeni. To se asi u nás ještě nikdy nestalo.

První zastávkou byla návštěva zámku Valtice, spojená s prohlídkou a výkladem průvodce. Po individuálním obědě zůstal časový prostor na průzkum náměstí a přilehlého okolí.

Následoval odjezd do Lednice, kde si Liechtensteinové vybudovali letní sídlo v podobě zámku, krásný zámecný park s jízdárnou a další zajímavé stavby. Přišlo i na kávu a zákusek, možností zde bylo dost.

No a potom už došlo na očekávané vyvrcholení výletu, a tím byla návštěva vinného sklepa Na kopečku v obci Dambořice. Vinař a provozovatel sklepa pan Luskač prezentoval několik vzorků vín i s výkladem, což byla jakási přehra k volné konzumaci vín, k zábavě a občerstvení v podobě vzorně připraveného rautu. V takovém sklípku utíká čas dvojnásobně rychle, takže nutně nastal čas k rozloučení s majitelem, poděkování za starost, kterou s námi měl, a odjezdu domů.

Foto: Petr Dubrák

Foto: Petr Dubrák

Foto: Petr Dubrák

Je potřeba poděkovat výboru klubu v čele s předsedou Viktorem Bečkou za organizaci, šoferovi Petrovi Ireinovi za to, že nás dovezl v pořádku do Ostopovic, a můžeme se těšit na další akci.

Rudolf Fanta

Poznávací zájezd na střední Moravu

23. 5. 2024 byl čtvrtek, krásné počasí, a to přímo vyzývalo k nějakému výletu. Ten náš byl plánovaný jako kulturně-vzdělávací do oblasti Prostějovska a Litovelska.

Kultura byla zastoupena zámek v Čechách pod Kosířem s nádherným parkem. Prohlídka s výkladem vyplnila časově celý zbytek dopoledne, zajímavostí byla jistě informace o malíři Josefu Mánesovi, který na zámku tvořil a strávil zde hodně času.

Po obědě v lázeňském městečku Slatinice následoval přejezd do pivovaru Litovel, tam proběhla ta vzdělávací část výletu. Výklad pracovníka pivovaru byl poučný i poutavý, návštěva pivovarnických provozů taktéž. Bez řádné ochutnávky by to ovšem nebylo ono, takže hned po prohlídce přišla prezentace všech produktů z výrobního programu pivovaru. Zůstal čas i na zakoupení dárkových balení pro ty, co se nemohli z různých důvodů zúčastnit.

Pak ještě byla krátká prohlídka centra Litovle a při zpáteční cestě zbyl čas na nákup Loštických tvarůžků v prodejně na místním náměstí.

Protože čas rychle utíká, zůstal už jen návrat domů se spoustou dojmů a zážitků, poděkování výboru za organizaci zájezdu, poděkování šoferovi Petrovi za bezpečnou jízdu a naděje, že se další akce opět povede.

Pokud jste dočetli až do konce, tak vám děkuji za pozornost a přeji hezký den.

Rudolf Fanta

Foto: Monika Dvořáková

Foto: Petr Dubjak

